

خودش نمی توانست تعقیب کند رجوع کرد. مستنطق و عجلاته مستنطق مشغول تحقیقات و تفتیشات است پس از آنکه مستنطق تحقیقات خودش را تکمیل کرد آنوقت نتیجه اطلاع داده میشود.

(پیشنهادی شرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم مجلس ختم شده و هرگاه آقایان سئوالی داشته باشند برای جلسه آتی بگذارند.

(نمایندگان قریب باتفاق - صحیح است)

(یک نفر از نمایندگان - این پیشنهاد از طرف کی شده است)

رئیس - آقای میرزا شهاب پیشنهاد کرده اند.

مدرس - پس بنده سئوالم بماند به اول جلسه آتی.

حاج عزالمالک - گمان میکنم بنده و سایر آقایان بلکه اغلب خوش حال خواهند شد که وزارت عدلیه این موضوع را کاملاً تعقیب کند که اگر اشخاص مورد سوء ظن باشند تعقیب شوند

سردار معظم بدون اعمال غرض رئیس - پس بقیه سئوالات میماند برای جلسه بعد؟

وزیر عدلیه - اعمال وزارت عدلیه تمامش از روی دفاتر و دوسیه هاست و هیچ وقت نمی تواند طرف سوء ظن واقع بشود که اعمال غرضی شده باشد یا بعد بشود و دفاتر تمام حاضر و موجود است استنطاقاتی هم که شده تمام دوسیه منظم دارد و اگر حقیقتاً اشخاصی در این جاها سوء ظن دارند بخوبی میتوانند مراجعه کنند و ممکن است دوسه نفر از آقایان نمایندگان رسیده گی فرمایند آنوقت به مجلس بهتر کشف خواهد شد تا اینکه وزارت عدلیه تحقیق نماید.

رئیس - دو فقره مطلب رجوع شد به شعب برای تشکیل شعب آقایان امروز تشریف میآورند یا روز شنبه؟

(بعضی از نمایندگان شنبه جمعی دیگر یکشنبه).

رئیس - روز شنبه صبح یک مطلبی بود راجع بسوابق مجلس مراجعه شد به شعب دیگری راجع بنظامنامه.

سردار معظم - خوبست شعب روز یکشنبه منعقد بشوند.

رئیس - میفرمائید روز یکشنبه؟

سردار معظم - بلی نظر باینکه بنده تصور میکنم اگر رئیس مجلس تصویب فرمایند که جلسه بیک هفته بعد موقوف بشود بهتر است زیرا ادامه این مذاکرات خصوصی و انعقاد جلسات بی دستور چندان مستحسن

و مطلوب نیست عقیده بنده این است که مقرر فرمائید پنجشنبه آتی جلسه بشود و شعب روز شنبه صبح یا عصر منعقد بشود که برای جلسه آتی که پنجشنبه خواهد بود مطالب مراجوعه را تهیه کرده و بتوانند تقدیم مجلس بکنند.

رئیس - خوب در تأخیر جلسه آتی گویا کسی نسبت بروز پنجشنبه مخالف نباشد.

نسبت بروز جلسه کسی مخالف است یا نه؟ (گفته شد خیر)

رئیس - بسیار خوب پس برای شعب آقایان روز یکشنبه تشریف بیآورند و برای جلسه آتی روز پنجشنبه دستور جلسه روز پنجشنبه اولاً دو فقره اعتبارنامه یکی راجع با آقای دشتی و یکی هم راجع با آقای شیخ رئیس یکی هم مطلبی که آقای سردار معظم پیشنهاد کرده اند راجع بانشار مذاکرات مجلس تشکیل شعب هم روز یکشنبه صبح سه ساعت قبل از ظهر.

(مجلس يك ساعت و ربع بعد از ظهر ختم شد).

رئیس مجلس شورای ملی مؤتمن الملک

جلسه ۲۳

صورت مشروح مجلس

یوم پنجشنبه ۲۳ شوال

۱۳۴۲ مطابق نهم

برج جوزا ۱۳۰۳

(مجلس سه ساعت و ربع قبل از ظهر بر ریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید)

(صورت مجلس پنجشنبه دوم جوزا آقای آقامیرزا شهاب الدین قرائت نمودند)

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - بعد از تصویب صورت جلسه عرضی دارم

رئیس - نسبت بصورت جلسه نظری نیست؟

(گفته شد خیر)

رئیس - نسبت بانتهابات کمیسیونها نتیجه که حاصل شده عرض میکنم کمیسیون نظام آقای دبیر اعظم با کثرت تام آقایان قائم مقام . مقوم الملک . نظام التولیه روحی . اخگر . سالار لشکر با کثرت نسبی کمیسیون داخله آقای میرزا شهاب الدین آقای معظم السلطان . آقای ایزدی . آقای ملک التجار . آقای وحیدالدوله . آقای سر کشیک زاده . آقای میرزا سید حسن کاشانی . آقای شیروانی کمیسیون داخله را بار عرض میکنم اشتباه شده است آقای آقا میرزا شهاب آقای یاسائی . آقای معظم السلطان . آقای ملک التجار . آقای ایزدی . آقای کاشانی . آقای روحی

آقای سر کشیک زاده . آقای نراقی . آقای وحیدالدوله . بقیه اعضای کمیسیون خارجه آقای حاج سیدالمحققین . آقای هظیمی . شاهزاده نصرت الدوله . آقا شیخ جلال

کمیسیون قوانین مالیه که هشت نفر کسر داشته است . آقای سردار معظم خراسانی . آقای افشار . آقای مقوم الملک آقای داور . آقای مصباح السلطنه . آقای اقبال المالک . آقای صولت السلطنه آقای حاج میرزا عبدالوهاب و آقای آقا میرزا بدالله خان هر دو عمده آرائشان مساوی است آقای داور قبلاً در دو کمیسیون عضویت داشتند حالا نمیدانم باید در این کمیسیون اسم ایشان نوشته شود یا نه؟

آقای داور (اجازه)

داور - بنده از کمیسیون عدلیه استعفا میدهم

رئیس - آقای اخگر (اجازه)

اخگر - عجلتاً عرضی ندارم

رئیس - بین آقایان حاج میرزا عبد الوهاب و میرزا بدالله خان بایستی قرعه کشید شود در آخر جلسه قرعه میکشیم

آقای سلطان العلماء (اجازه)

سلطان العلماء - طرح قانونی استخدام معلمین است که تقدیم میکنم (یک نفر از نمایندگان - بلند تر فرمائید)

رئیس - طرح قانونی است راجع با استخدام معلمین باید برود بکمیسیون مبتکرات آقای حائری زاده (اجازه)

سائری زاده - اغلب آقایان لابد از بی ترتیبی مالیاتهای ولایات و شکایتهائی که رسیده اطلاع کامل دارند و گرفتار هستند در دوره پیش همین گرفتاری برای مجلس چهارم بود.

رئیس - راجع بچه مطلب است آقای حائری زاده - راجع بقانون ممیزی است که میخواهم تقدیم مجلس بکنم در دوره قبل همین گرفتاری برای مجلس چهارم بود و از طرف دولت لوایح عدیده تقدیم مجلس شد هر دولتی که عوض شد يك لایحه موافق نظریه خودش تقدیم مجلس کرد و عاقبت این مستخدمین امری سگائی آمدند و چون نظریه آنها در تصویب لایحه شرط بود اطلاعات وافی نداشتند

در صورتی که شور دوم لایحه ممیزی شروع شده بود ولی آقایان نتوانستند يك نظر موافق یا مخالفی اظهار کنند و این مسئله بموجب تقاضای دولت وقت از دستور مجلس خارت شد در این دوره هم که هنوز از طرف دولت يك لایحه ممیزی پیشنهاد

به مجلس نشده است و با این ترتیبی که بودجه ها میآید و با این ترتیبی که مشاهده میشود بنده مایوسم که با این زودی يك لایحه از طرف دولت پیشنهاد بشود شکایاتی هم از ولایات همه روزه بی ترتیبی مالیاتها میرسد و وزارت مالیه هم يك جواب صحیحی ندارد که حقیقتاً مردم بدمدبر حسب ماده ۲۲ نظام نامه ده نفر از نمایندگان وقتی که تقاضا کردند)

لایحه که دوره پیش در کمیسیون مطرح بوده ارجاع به کمیسیون جدید بشود صورت رسمیت پیدا میکند بعد ممکن است دولت را از طرف کمیسیون بخواهند و نظریه او را هم بفهمند

بدیاد خوب این لایحه بگذرد و در موقع عمل را جبراً هم کشف میشود که بمنفعت بوده است یا بضرر مملکت بوده است . مجلس آن موادی را که مضر بود اصلاح میکند بالاخره روزی هم ما باید داخل عمل اصلاح بشویم از این جهت ده نفر از آقایان نمایندگان تقاضا کردند آخرین کمیسیون قوانین مالیه که در مجلس چهارم تشکیل شده و راپرت آن در بیست و هفتم جوزا تقدیم مجلس شده عین آن راپرت احاله شود به کمیسیون جدید کمیسیون جدید زود تر نظریه خودش را تقدیم مجلس کند

رئیس - چون این تقاضا امضا دارد دیگر به کمیسیون مبتکرات نمیرود مراجعه میشود به کمیسیون قوانین مالیه

حاج عزالمالک - اجازه میفرمائید اخطار نظامنامه دارم باید رای گرفته بشود .

رئیس بلی باید رای گرفته شود . رای میگیریم که مراجعه شود یا نه آقایانی که تصویب میکنند مراجعه شود بکمیسیون مالیه پیام فرمائید

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . آقای علایی که درواشنگتن هستند تقاضای سه ماه مرخصی کرده اند

کمیسیونهم از تاریخ ۴ جوزا دو ماهه مرخصی ایشان را تصویب کرده حالا باید رای گرفته شود

اخگر - تصویب کمیسیون سه ماهه است؟

رئیس - ایشان تقاضای مرخصی سه ماهه کرده بودند کمیسیون دو ماهه تصویب کرده .

آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - بنده با این اجازه مخصوصاً مخالفم آقای علایی اگر داخل در خدمت دولت بودند آنجا مشغول کمک ماها بودند من چندان اصرار نداشتم به تشریف آوردن ایشان ولی از خدمت دولت پس از آنکه نمایندگان راقبول کردند لابد کنار خواهند کرد و ما از وجود ایشان در آنجا که فایده

نمیرم و از تشریف فرمائی ایشان هم که در مجلس با کمک فکری بنمایند - استفاده نمیکنیم - باین جهت من موافق نیستم و بایستی تلگراف شود که ایشان بایند .

رئیس - چون تقاضای ایشان باید بعرض آقایان برسد این است که قرائت می شود و بعد رأی میگیریم .

(بشرح ذیل قرائت شد)
 بتاريخ ۲ جوزا در واشنگتن توسط وزارت خارجه مجلس شورا - با نهایت اشتیاق بخدمتگذاری در مجلس بواسطه کسالت سخت وی اطلاعی از تصویب اعتبار نامه قادر بشرقیابی نشد - هنوز هم کسالت باقی اجباراً باید چندی در سویس بتکمیل معالجه بپردازم مستعدی است از تاریخ تصویب اعتبارنامه سه ماه مرخصی یا حقوق مرحمت فرمائید تا بهبودی یافته شرفیاب شوم علانی رئیس - آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو - بنده تصور میکنم با آن اطلاعی که همه با حوال آقای علانی دارند نباید مال از این اجازه که ایشان خواسته اند انکار کنیم .

ایشان اجازه برای آسایش و راحتشان در حال سلامتی نخواستند اند برای معالجه اجازه خواسته اند بنده عقیده دارم که همان سه ماهه که ایشان تقاضا کرده اند از تاریخ تصویب اعتبارنامه مجلس قبول کند و البته در موقتی هم که ایشان مریض نباشند بهتر از وجودشان میشود استفاده کرد

رئیس - رأی میگیریم ...
 آقای اسدیه یعقوب - اجازه فرمائید بنده از رایورت کمیسیون دفاع کنم .

رئیس - چیرایش از وقت دفاع نکردید یا زده فقره اجازه خواسته شده است قبل باید برابرت کمیسیون رئی بگیریم بعد اگر تصویب نشد بتقاضای خودشان رأی میگیریم رأی میگیریم به رایورت کمیسیون آقایانی که مرخصی دو ماهه ایشان را تصویب میکنند قیام فرمائید .

(عده فلیلی قیام نمودند)
 رئیس - تصویب نشد .
 رأی میگیریم بتقاضای خودشان سه ماهه از تاریخ تصویب اعتبارنامه آقایانیکه تصویب میکنند .

قیام فرمائید .
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد .
 سه فقره اعتبارنامه جزو دستور است .
 یکی اعتبارنامه شاهزاده شیخ الرئیس .
 دیگری اعتبارنامه آقای دشتی . یکی هم جدید آرسیده است مال آقای اسکندری نسبت باعتبارنامه شاهزاده شیخ الرئیس آقای سردار معظم خراسانی تقاضا کرده اند که از دستور امروز خارج شود

(جمعی از نمایندگان صحیح است)
 سردار معظم - در جزو دستور بعد

کفاده شود .
 رئیس - توضیحاتی دارید ؟
 سردار معظم خراسانی - عرض کردم که در جزو دستور جلسه بعد بشود توضیحاتی هم ندارم .
 شیخ الرئیس - اگر اجازه میفرمائید بعرض آقایان برسد این است که قرائت می شود و بعد رأی میگیریم که از دستور امروز خارج بشود و برای جلسه آتی به جزء دستور باشد آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمائید

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد .
 آقای وکیل الملک (احضار برای قرائت راپرت) (آقای وکیل الملک راپرت شعبه چهارم را راجع بنمایند کی آقای دشتی بشرح ذیل قرائت نمودند)
 شعبه چهارم دوسیه انتخابات ساوه راجع مطالعه آورد . انجمن نظار بعد از نشر اعلان از غرة رجب ۱۳۴۲ الی دهم توزیع تعرفه نمود و از دوازدهم رجب الی شانزدهم باخذ آراء پرداخته کلیه اوراق آرائی که به صندوق وارد شده (۱۰۲۲۵) ورقه بوده در نتیجه استخراج آراء آقای شیخعلی دشتی دارای رأی و حائز اکثریت بوده اعضاء نظار صورت مجلس و اعتبارنامه را امضاء کرده و اظهار نموده اند شکایت و اعتراضی نرسیده . شعبه چهارم دوسیه فوق را در جلسات متعدد مطالعه و رسیدگی نمود اعتراضات و شکایتهای زیادی از اهالی ساوه و خلیجستان و خرقان و غیره چند نفر از اعضاء شبات انجمنهای نظار فرقیه در اطراف اعمال نظر و اقدامات حا کم ساوه و نایب العکومه های بلوکات و مفتش وزارت داخله بمجلس شورای ملی رسیده بود شکایتها طوری بود که جلب توجه اعضاء شعبه چهارم را نموده بهمین نظر فریب چهل روز (از نهم حمل الی ۱۷ نور) در جلسات متعدد این دوسیه مطرح مذا کره بوده بالاخره در جلسه هفدهم نور بعد از مذا کرات زیادی بر حسب پیشنهاد یک نفر از اعضاء شعبه رای مخفی گرفته شد از نوزده نفر اعضاء شعبه پانزده نفر حاضر بودند بعد از قرائت آراء هشت نفر از پانزده نفر رأی برد داده بودند شش نفر امتناع نموده ورقه سفید داده بودند یک نفر رأی تصویب داده بود .
 وکیل الملک سه نفر آقایانیکه حاضر نبودند - آقایان ارباب کیخسرو - مصباح - السلطنه و دبیر اعظم هستند .

رئیس - این راپرت تکلیفش در جلسه بعد باید معلوم شود . آقای کازرونی (احضار برای قرائت راپرت) آقای کازرونی راپرت شعبه اول را واجح بنمایند کی آقای سیف الله خان اسکندری بشرح ذیل قرائت نمودند)
 شعبه اول دوسیه انتخابات شهر تبریز و توابع آن و نمایندگان آقای سیف الله خان اسکندری را مورد دقت و رسیدگی قرار داده و راپرت آن را بشرح آتی بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد انجمن نظارت مرکزی در تاریخ پانزدهم رجب الثاني ۱۳۴۲ مطابق دوم برج قوس ۱۳۰۲ موجب انتخاب والی ایالت آذربایجان از مستعین محل تشکیل و در روز ششم قوس اعلان انتخابات را منتشر و از روز دوشنبه غرة جمادی الاولی تا ۲۵ شهر مزبور بتوزیع تعرفه اقدام و از روز ۲۷ جمادی الاولی تا غروب چهارشنبه دوم جمادی الثانيه باخذ آراء مشغول و پس از حاضر شدن صندوقهای آراء توابع شهر باستخراج مجموع (۴۸۰۷) ورقه آراء مأخوذه پرداخته و آقای سیف الله خان اسکندی از آراء مذ کوره با اکثریت ضمن رسیدگی بدوسیه و صورت مجلس انتخابات متوجه موضوعی شده که ذیلا توضیح می شود - آقای حاج ظهیر الممالک در انتخابات تبریز و توابع دارای (۸۰۶۴) رأی بوده و بر حسب تشخیص هیئت نظار مرکزی بوا هله اینکه مشارالیه بحکومت ده خورقان - اتقلال داشتند آراء محل مزبوره را سمت پنجم از ماده ۷ قانون انتخابات لغو دانسته و چون معاقب آقای ظهیر الممالک آقای سیف الله خان حائز اکثریت بوده اند ایشان اعتبارنامه دادند در نتیجه مطالعات شعبه معلوم گردید که آقای حاج ظهیر الممالک در تاریخ ربيع الاول ۱۳۴۲ در ضمن مراسله استعفای خود را از حکومت ده خورقان ایالت آذربایجان تقدیم داشته ولی متعاقب تقدیم استعفاء مأموریت خود را ادامه داده و سواد مصدق مراسلات رسمیه صادره از حکومت ده خورقان ایالت آذربایجان که ممضی باضای آقای حاج ظهیر الممالک بوده بر حسب تقاضای انجمن مرکزی والی ایالت بانجمن ارسال و بموجب آن مراسلات در نظر انجمن ثابت گردیده که مشارالیه عملا زمام امور حکومت ده خورقان را در دست داشته و نیز ایالت آذربایجان در ضمن مراسله رسمی ۱۲ حوت ۱۳۰۲ ایند راتب را تصدیق کرده است بجهت مذ کوره شعبه يك صحت تشخیص هیئت نظار مرکزی را با اکثریت آراء نمایندگان آقای سیف الله خان اسکندری را تصویب مینماید

رئیس - آقای عماد السلطنه .
 (اجازه)
 عماد السلطنه - مخالفم .
 رئیس - مو کول میشود بجلسه بعد آقای سردار فاخر

(اجازه)
 سردار فاخر - عرایض بنده هم راجع باین اعتبار نامه بود که ماند برای جلسه بعد .

رئیس - آقای سرکشیک زاده

سرکشیک زاده - بنده هم راجع به این موضوع سؤالی داشتم که در جلسه بعد عرض میکنم .

رئیس - پیشنهادی که نسبت بسوابق مجلس شده بود مراجعه شود بشبهه ها - حالا باید اینجا مطرح شده و رأی گرفته شود . کسی اجازه نمی خواهد ؟

آقا سید یعقوب - بنده اجازه میگویم .
 مدرس - راپرت شعبات را نمیخوانند ؟
 رئیس - مشکل میدانم که راپرت لازم باشد خوانندش .
 مدرس - اطلاع نداریم .
 رئیس - مذا کره در شعبات برای تبادل نظر بوده است حالا مطلب اینجا بعنوان می شود رأی گرفته میشود .
 مدرس - در مجلس هنوز مذا کره نشده است که رأی گرفته شود .

(پیشنهاد های تدین بشرح ذیل قرائت شد)
 مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی دست شوکته پیشنهاد میکنم که سوابق علیات مجلس گذشته در مقابل نظامنامه از این به بعد حجت نیست ؛ تدین ؛
 آقا سید یعقوب - بنده مخالفم رئیس بفرمائید .
 آقا سید یعقوب - همانطوریکه آقای رئیس فرمودند بنابناب راپرت خوانند شود لیکن بنده خواستم عرض کنم نظریکه در شعبه سوم اتخاذ شده است (اگر چه تصمی در ایجاب اتخاذ نشده) این است که سوابق را که اظهار میکنند در مجلس است تا حالا سوابقی که مخالف با نص نظامنامه باشد در مجلس نبوده است .
 يك سوابقی بوده است که تصوری شود برخلاف ظاهر نظامنامه بوده است ظاهر نظامنامه هم چون محل الوجهین است مانی توایم آن را حجت تمام بدانم و سوابقی که مخالف او باشد از میان برود پس همانطور که در سابق جریان داشته و عمل مجلس بوده است اگر يك سوابقی باشد که مخالف بانص نظامنامه باشد تمامها ما مکلفیم که اطلاع بدهیم خود مقام ریاست هم تا کنون برخلاف سوابق رأی از مجلس نگرفته اند و بنده هر چه فکر می کنم تا بحال يك سابقه که برخلاف نص نظامنامه بوده این در مجلس نبوده است و هر يك از ما مکلفیم که ناظر اجرای قانون باشیم . اخطار اطلاع . اشعار .

تمام اینها برای ما تکلیف باقی است هیچ چیزی هم دست ما را نگرفته است که اگر يك چیزی واقف شویم که برخلاف نص نظامنامه باشد اطلاع بدهیم ولی اگر برخلاف ظاهر نظامنامه يك چیزی باشد بنده عرض کردم ظاهر محتمل الوجهین است این تذکر برای این است که بعد از این تسامحها و غفلتها از طرف آقایان و کلا نشود من تصور می کنم اگر این پیشنهاد این قیستش اصلاح شود و معین شود که

کرده است معنایش طور دیگر است پس سوابق مخالف با ظاهر نظامنامه این چیزی نیست که ما بعنوانی رای قطعی بدهیم که حتماً بنام سوابقی که مخالف با ظاهر است عقیده نداریم و باید لغو شود ولی چون ظاهر معتدل معافی مختلف است ماعتدیه نداریم اما نسبت بنص تا کنون که سابقه ایجاد نشده است و اگر بعد از این هم بشود مسلم است تمام ماها مکلف هستیم اگر جائی دیدیم عمل واقع شد برخلاف نظامنامه اطلاع بدهیم مقام ریاست هم مواظب هستند که برخلاف نص نظامنامه رفتار نشود این است که بنده موضوع و معنای این پیشنهاد را نفهمیدم و مخالفم

رئیس - آقامی نصرت الدوله نکرده است و تا وقتیکه در تحت يك نظامنامه رسمی يك قانون رسمی يك ماده مصرح است البته هیچ سابقه در مقابل آن سندیت ندارد بعضیها اظهار می کنند که اصل اختلاف در موضوع نص و صریح بودن یا صراحت نداشتن قانون است این را هم البته تصدیق می فرمائید که موضوع امور بحث ما نیست و چنانچه يك چنین موضوع پیش بیاید باید یا خود مجلس حکومت کند یا همانطوریکه آقای مصدق السلطنه در جلسه سابق تذکر دادند .

يك مجلس يك کمیسیون يك جائی که در پیشنهاد نوشته شده بود ایشان توضیح دادند که مقصود من صریح نظامنامه و نص اینها ماده صراحت دارد باندارد امروز که ما در اطراف این پیشنهاد آقای تدین بحث می کنیم باید در اصل مقصود ایشان مذا کره کنیم مقصود ایشان سوابق مخالف بانص و صریح است در اینصورت بعقیده بنده این سوابق مورد بحث نمی تواند بشود (جمعی از نمایندگان صحیح است)

رئیس - آقای اخگر موافقید یا مخالف ؟
 اخگر - مخالفم بفرمائید .
 اخگر - اولاً بنده مقصود ارجاع لوابیح و مطالب را بشعبات ندانستم برای چیست یعنی خیال میکردم مطالب را می فرستند شعبات برای اینکه بحث و تعدیلاتی که می شود در شعبات بشود و وقت مجلس صرف نشود که راجع بیک قضیه سهل و ساده مذا کرات زیاد بشود و حالا از راپرت شعبات هیچ اطلاعی نداریم و نمی دانیم شعبات بعد از آنکه نشسته اند و در این موضوع مذا کره و مباحثه کرده اند رأی آنها چه بوده ؟
 وجه عقیده اظهار کرده اند ؟ راجع به اصل پیشنهاد اولاً کلمه (ظاهر) يك چیزی است که نمی تواند سوابق را لغو کند و سوابق اگر برخلاف صریح پیش میتواند آرا لغو کند ولی چیزیکه هست این است که بنده از ظاهر عبارت يك ماده يك چیزی می فهمم و دیگری از ظاهر همان ماده چیزی

چیزیکه مطرح مذا کره و بحث است سوابق برخلاف نص و صریح است دیگر مذا کرات مورد ندارد حتی پیشنهاد قابل رأی گرفتن در مجلس نیست زیرا در موضوع ما مذا کره می کنیم و در چه موضوع می خواهیم رأی بدهیم ؟

رأی بيك اصلی آن مبنای هر اصول مسلمه است برخلاف نص ماده نظامنامه و صریح يك ماده قانون چطور میشود يك سابقه گذاشت ؟

مجلس چنانچه قبلا هم مذا کره شد يك ماده را اگر غلط بدانند یا ناقص بدانند البته حق دارد آن ماده را تغییر بدهد یا ناقص کند .

ولی تا وقتی که مجلس آن را نقض نکرده است و تا وقتیکه در تحت يك نظامنامه رسمی يك قانون رسمی يك ماده مصرح است البته هیچ سابقه در مقابل آن سندیت ندارد بعضیها اظهار می کنند که اصل اختلاف در موضوع نص و صریح بودن یا صراحت نداشتن قانون است این را هم البته تصدیق می فرمائید که موضوع امور بحث ما نیست و چنانچه يك چنین موضوع پیش بیاید باید یا خود مجلس حکومت کند یا همانطوریکه آقای مصدق السلطنه در جلسه سابق تذکر دادند .

يك مجلس يك کمیسیون يك جائی که در پیشنهاد نوشته شده بود ایشان توضیح دادند که مقصود من صریح نظامنامه و نص اینها ماده صراحت دارد باندارد امروز که ما در اطراف این پیشنهاد آقای تدین بحث می کنیم باید در اصل مقصود ایشان مذا کره کنیم مقصود ایشان سوابق مخالف بانص و صریح است در اینصورت بعقیده بنده این سوابق مورد بحث نمی تواند بشود (جمعی از نمایندگان صحیح است)

رئیس - آقای اخگر موافقید یا مخالف ؟
 اخگر - مخالفم بفرمائید .
 اخگر - اولاً بنده مقصود ارجاع لوابیح و مطالب را بشعبات ندانستم برای چیست یعنی خیال میکردم مطالب را می فرستند شعبات برای اینکه بحث و تعدیلاتی که می شود در شعبات بشود و وقت مجلس صرف نشود که راجع بیک قضیه سهل و ساده مذا کرات زیاد بشود و حالا از راپرت شعبات هیچ اطلاعی نداریم و نمی دانیم شعبات بعد از آنکه نشسته اند و در این موضوع مذا کره و مباحثه کرده اند رأی آنها چه بوده ؟
 وجه عقیده اظهار کرده اند ؟ راجع به اصل پیشنهاد اولاً کلمه (ظاهر) يك چیزی است که نمی تواند سوابق را لغو کند و سوابق اگر برخلاف صریح پیش میتواند آرا لغو کند ولی چیزیکه هست این است که بنده از ظاهر عبارت يك ماده يك چیزی می فهمم و دیگری از ظاهر همان ماده چیزی

دیگری می فهمد کلمه ظاهر باید اصلاح شود دیگر اینکه این پیشنهاد خیلی صریح و مثل این میماند که پیشنهاد میکنم که قانون باید اجرا شود این مسئله بدیهی است بدیهیات محتاج به پیشنهاد کردن و محتاج بنما کره کردن و رأی گرفتن نیست يك مسئله بدیهی معنی مخالف بانص و صریح قانون نشدن لازم به پیشنهاد نیست که مذا کراتی در این موضوع بشود و وقت مجلس تلف بشود .

رئیس - آقای مصدق السلطنه موافقت ؟
 مصدق السلطنه - بنده مخالفم رئیس - آقای شیروانی (اجازه)
 شیروانی - بنده می بینم در يك امر بدیهی چند روز وقت مجلس تلف میشود . قانون برای چیست ؟
 قانون يك چهار دیواری است که يك عده اشخاص باید در حدود آن کار کنند و آن حدود تجاوز نکنند .
 آقایان میفرمائید که ما سوابق را در مقابل نص صریح قانون قبول میکنیم در صورتیکه در این موقع قانون لغو میشود (همه نمایندگان) عرض میکنم آقایانیکه الان دارند صحبت میکنند دیر روز که ماده ۲۷ مطرح بود و میگفتند که ماده ۲۷ باید اجرا بشود در صورتیکه نص صریح ماده ۲۷ میگوید که کابل در دو کمیسیون بیشتر نمی تواند عضو بشود در چهار پنج کمیسیون عضو میشوند .
 پس این مخالف نص صریح قانونست بنابراین با این اصلاحی که شاهزاده نصرت الدوله فرمودند یعنی در صورتیکه ظاهر را تبدیل به نص صریح بکنیم بدیهی است و قابل رأی نیست والا اگر ما بخواهیم سوابق را در مقابل قانون حجت بدهیم وجود قانون اساساً لغو خواهد شد .

رئیس - آقای مصدق السلطنه (اجازه)
 مصدق السلطنه - مخالف بودم و عرضی هم ندارم آقایان عرایض مرا تقریباً بعرض رساندند .

رئیس - آقای دستغیب موافقت ؟
 دستغیب و بنده مخالفم رئیس - آقای شریعت زاده موافقت ؟
 شریعت زاده - بلی موافقم دستغیب - بنده مخالفم رئیس - بلی آقای مصدق السلطنه مخالف بودند حالا باید یک نفر موافق حرف بزند .
 دستغیب - فرمایشی فرمودید رئیس - دو سه کلمه فرمودند مدرس - اینهم از مشکلات است رئیس - چه فرمودید ؟
 مدرس - فرمودید آقای مصدق السلطنه مخالفت کردند این هم از مشکلات است

رئیس - (خطاب بشریعت زاده) بفرمائید

شریعت زاده بنده لازم دانستم خاطر نمایندگان محترم را تذکر بدهم که راجع بسائل مربوطه به نظامنامه هیچ عملی که مخالف با نظامنامه باشد نمی تواند سندیت پیدا کند و با توضیح این معنی از طرف آقای تدین که مقصودشان از ظاهر نص بوده است .

کلیه نسبت بمقصود ایشان در مجلس موافقت قطعی حاصل است باین معنی که هیچيك از آقایان نمایندگان موافق نیستند که يك سابقه مخالف نظامنامه سندیت و حجت داشته باشد بنا بر این جریان توضیحات دوام مذا کرات را در این قسمت بنده صلاح نمی دانم .

اگر کسی در مجلس هست که بگوید سوابق مخالف بانص نظامنامه حجت دارد و دلائلی دارند ذکر کنند بنده در هر صورت راجع باین قسمت پیشنهاد میکنم که مذا کرات کافی است و آقایان نباید در يك امر واضحی که سوابق مخالف بانص حجت باشد یا نه مباحثه کنند

رئیس - آقای دستغیب (اجازه)
 دستغیب - بنده در بین آقایان موافقین که فرمایشات فرمودند يك موافقی ندیدم همه آقایان به پیشنهاد مخالف بودند در موضوع موافقت صحبت میکردند اما اولی شاهزاده نصرت الدوله بودند که تقریباً عبارتشان این بود که فرمودند این پیشنهاد را نمی شود در مجلس رأی گرفت پس جزو مخالفین بودند نمایانم چطور تغییر بموافقت کردند و میکنند مثل اینکه بگوئیم آفتاب روشن است البته معلوم است اینکه قابل رأی دادن نیست پس بنابراین ایشان موافق بودند که من مخالف باشم آقای شیروانی هم که فرمایشاتی فرمودند ایشان هم مخالف بودند برای اینکه در توضیحی که فرمودند فرمودند بانص مخالفت یا موافقت نمیشود کرد یعنی ممکن است يك مادراً ایشان صریح بدانند و من صریح ندانم پس این پیشنهادی که میشود که سوابق در مقابل نص حجت نیست و برای رفع اختلاف پیشنهاد شد

تازه رفع اختلاف نمیکند برای اینکه در خصوص نص و ظاهر ممکن است اختلافات ایجاد بشود .

پس ظواهر رفع اختلافات و رفع تعبیر را از مال نمیکند اما آقای شریعت زاده هم که فرمودند باز خانه مذا کراتشان بمخالفات تمام شد برای اینکه فرمودند من مذا کرات را لازم نمی بینم و این پیشنهاد معظم خراسانی تقاضا کرده اند که از دستور امروز خارج شود

(جمعی از نمایندگان صحیح است)
 سردار معظم - در جزو دستور بعد

اجرا بشود هر آدمی بمقتضای بنده باید ملتفت باشد و بدانند که اجراء شدن قانون قابل رای نیست.

مثلاً رای بگیریم که قانون اجرا شود یا خیر یا اینکه رای بگیریم که حالا روز است یا خیر البته میگویند روز است یا اینکه رای بگیریم که حالا شب است رای نمی‌خواهد البته هر وقت که شب آمد شب است.

پس بنا علی ذلک عقیده بنده این است که این پیشنهاد قابل رای گرفتن نیست و در مقابل نص صریح قانون سابق مجلس حجت است.

بر فرض اینکه بگوئیم غیر قابل رای است آنوقت اسباب عسرو حرج در مجلس لازم می‌آید برای اینکه در هر ماده اختلافات در صراحت و عدم صراحت تولید می‌شود بهترین چیزها همان مثلی است که آقای شیروانی فرمودند راجع بماده ۱۲ ماده ۱۲ را بنده صریح می‌دانم که باید لوایح و مطالب و پیشنهاد است برود بشباعت ولی در این جا دو ساعت وقت مجلس را صرف کردند برای خاطر اینکه یکی از آقایان می‌فرمودند عبارت ماده صریح است بعضی‌ها می‌فرمودند خیر لوایح یا طرح یا مطالب صحتهای زیادی شد پس اگر بنا بشود این پیشنهاد را که آقایان در خصوص آن صحبت میکنند این را قابل رای بدانند و رای بگیرند بنده عقیده ام این است که اسباب عسرو حرج در هر لایحه و ماده لازم می‌آید که در مجلس دو ساعت یا سه ساعت یا یک روز وقت مجلس را تلف کنیم که صریح است یا نه یکی بگوید از روی این فلسفه صراحت دارد دیگری بگوید که از روی آن فلسفه صراحت ندارد پس عقیده بنده این است که این مسئله بکلی مسکوت عنه بماند و ابداً در مجلس رای در باره اش گرفته نشود (مثل اینکه بگویند آفتاب روشن است این رای لازم ندارد) از اینجه بنده مخالف هستم

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

آقا میرزا علی - بنده موافقم و عرض میکنم این يك امر مسلمی است سابقه که مخالف با قانون باشد قائم مقام قانون نیست و هیچ محتاج به بحث هم نیست مسلم است و البته نایبستی هم رای داده شود که این قانون قانون است و مطاع است این مسئله مسلم است لیکن حرف در اینجا است که این گلمه (ظاهر) که اینجا نوشته شده مورد بحث واقع شده که شاید يك سابقه باشد در مقابل ظاهر قانون. مقصود از ظاهر چیست ؟

مقصود از ظاهر آن معنای اولی یعنی آن معنایی است که اول انسان بآن منتقل میشود و معنایی است که اول و مقدم بر همه

چیز بنده انسان میرسد مقصود از ظاهر یعنی غیر باطن

مقصود از ظاهر یعنی آن چیزی که محتاج نباشد شانه‌بیرش کنید یا تفسیرش کنید و بالاخره معنایش همان نص است در هر صورت اگر چنانچه يك سابقه رضابود در مقابل يك ظاهر يگه قابل تشكيك و تردید باشد اولاً اگر آن سابقه را بمنزله تفسیر قراردادیم و مدون شد آن سوابقی را که در مقابل يك همچو ظاهر قانونی است و به دست و کلا داده شد این يك قانونی است تازه و این و کلائی هم که از ولایات آمده اند و عادتاً نباید و کلائی سابق باشند و يك مردم تازه هستند که در هر جمع شده اند این قانون را مدوناً دیدند که بمنزله تفسیر است اما شما میدانید که سابقه مدون نیست و فرضاً دوره چهارم سیری شد يك عده و کلائی تازه دوره دوم جمع شدند هیچ نمی دانند دوره دوم و سوم چه سابقه هائی در مجلس بوده و چه کرده اند آيا يك چیزهائی که يك مردمی میدانند نمی توانند بدانند برای آنها حجت است ؟ من نمیدانم سابقه چه چیز است این نصوص قانونی که ما اینجا داریم اگر يك چیزش اسباب تشكيك و تردید شد باید آن را مطرح کنند در آن مذاکره کنند و رفع تردید از آن ماده بنمایند یا تفسیر بکنند این بود عرایض بنده و دیگر عرضی ندارم

رئیس - آقای آقا شیخ محمد علی مخالفند ؟

آقا شیخ محمد علی طهرانی - بلی مخالفم .

رئیس - بفرمائید .

آقای شیخ محمد علی - خیلی متأسفم از اینکه این موضوع که چندین قابل اهمیت نیست در مجلسی که ساعتی شاید ده هزار تومان مخارج آن میشود مذاکره شود مفهوم با مصداق فرق دارد بنده اختلافاتی بین آقایان و کلا مشاهده می کنم که اختلافات مصداقی است نه مفهومی این مسئله مسلم است که سه زاویه مثلث مساوی با دو قائمه است

اگر از اینکه رای بدهند که مساوی با چهار قائمه است برای ندهند این مسئله مسلم است در مباحث الفاظ عمل در مقابل نص حجت نیست عمل در مقابل ظاهر حجت است و همین ظاهر است و هم چنین عمل در مقابل مجمل مبین مجمل است پس در اصل کلی هیچ مورد گفتگو نباید بشود اما در جزئیات که آیا این عمل مخالف این ماده است و این ماده نص است یا ظاهر است یا مجمل است ؟

در این موضوع باید گفتگو بشود پس بنا بر این پیشنهاد بنظر من موضوع ندارد خاصه که تعبیر بلفظ ظاهر شده است اعمال سابقه در مقابل ظاهر حجت است ولی اعمال سابقه در مقابل نص حجت نیست و اعمال سابقه در مقابل مجمل حجت است اما کدام مواد مجمل است ؟ کدام مواد مصرح است ؟ کدام مواد ظاهر است ؟ تا عملیات را با او مقایسه کنیم.

این موضوع علیحده ایست پس بنا بر این در مفهوم نباید داخل مذاکره بشویم و قابل رای بدانیم پس از این جهت بنده رد میکنم و مذاکرات را هم کافی میدانم

رئیس - مذاکرات کافی است ؟ نسبت به کفایت مذاکرات مخالفی نیست .

(بعضی از نمایندگان - خیر)

سردار معظم خراسانی - بنده يك سؤالی فقط داشتم ؟

رئیس - از کی

سردار معظم - از مجلس کرد .

سردار معظم - از مجلس نمی شود سؤال کرد .

سردار معظم - يك توضیحی می خواهم .

رئیس - رأی گرفته میشود و این پیشنهاد دوباره قرائت میشود

(پیشنهاد آقای تدین مجدداً قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی دامت شوکتہ

پیشنهاد میکنم که سوابق عملیات مجالس گذشته در مقابل ظاهر نظامنامه از این بیعت حجت نیست

تدین

(جمعی از نمایندگان برای تحصیل اجازه دست بلند مینمودند)

رئیس - این اجازه هائی که خواسته میشود برای چه چیز است ؟ بکفایت مذاکرات که رای داده شده است

یاسائی - بنده اخطار دارم

رئیس - اخطار یکی دارید ؟

یاسائی - در این جا در طی مذاکرات مکرر از طرف آقایان نمایندگان گفته شد که در این موضوع محتاج بگرفتن رای نیست

رئیس - اخطار یکی دارید ؟

یاسائی - اخطار نظامنامه که اینجا جای رای نیست .

رئیس - در کجای نظامنامه نوشته شده است ؟ ماده آن را نشان بدهید بعد اخطار کنید

یاسائی - ماده ندارد از روی نظامنامه معلوم است که نباید در این موضوع رای داد .

رئیس - دیگر کسی اخطار داد ؟ (گفته شد خیر)

اخگر - بنده توضیحی دارم راجع باین رأی که میخواهند بدهند ...

رئیس اگر اجازه بدهم بخود بنده ایراد کنید که نظامنامه را اجرا نمی‌کنند ؟ این است که اجازه نمیدهم .

رای بگیریم باین پیشنهاد آقایان این پیشنهاد را تصویب میکنند قیام فرمائید (عده قلبی قیام نمودند)

رئیس - رد شد .

اجازه میفرمائید تنفس داده شود . ولی قبل از اینکه تشریف ببرید در وقت درموقع تنفس کمیسیونهائی که عرض میکنم بایستی تشکیل شده و هیئت ریش شان را معین کنند : کمیسیون خارجه کمیسیون نظام : کمیسیون داخله : کمیسیون قوانین مالمیه : کمیسیون عدلیه : این کمیسیونها درموقع تنفس تشکیل میشود هیئت ریش خود را معین میکنند بعد آقایان رؤسا کمیسیونها امروز عصر دو ساعت بنظر مانده تشریف بیاورند اینجا برای این اوقات تشکیل کمیسیونها را بفرمائید .

(در این موضوع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیمساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - آقای حائری زاده از وزارت داخله سؤالی داشید ؟

حائری زاده - خیر .

رئیس - آقای قائم مقام الملك (اجازه)

قائم مقام الملك - بنده از وزارت داخله سؤال ندارم از وزارت مالمیه سؤال داشتم .

رئیس - بلی از وزارت مالی سؤال داشتید . بفرمائید

قائم مقام الملك - مدت چند ماه است که سیگار بهادر رشت متحصن هستند در مسجد صقی ۰۰۰ و چند دفعه هم مرضی در مجلس عرض کرده اند و بما هم نوشته اند .

میخواستم به بینم در این موضوع اقدامی شده است ؟

معاون وزارت مالمیه - تحصن و نظار سیگارها در گیلان در باب تفاوت میزان بوده است که در نرخ عوارض نوتون از آن مطالبه میشود و بالاخره در بین خود اهل که تفاوتی در کار فروششان است ترتیب داده شده است بار ضایع آن قسمتی که تحصن متظلم شده اند کار انجام گرفته است

قائم مقام الملك - از تحصن خارج شده اند . یا هنوز متقاعد نشده اند ؟

معاون وزارت مالمیه - از ادایه محل خود داده اند که متقاعد شده و رضایع خاطر آنها بعمل آمده است

قائم مقام الملك - باز هم عرض می‌کنم آنها بمجلس میرسند .

معاون وزارت مالمیه - بودجه تفسیر هذالسنه سیچقان بیل وزارت جنگ را تقدیم میکنم بودجه تفصیلی هذالسنه سیچقان بیل مستشار های مالمیه است که تقدیم میکنم .

لايهه پیشنهادی است در باب الصاق تمبر بعرایض و غیره که تقدیم بمجلس می‌کنم .

لايهه پیشنهادی است در باب اینکه دولت بتواند حقوق ارباب حقوق را در مقابل مالیات آنها محسوب دارد این مسئله چون در مقابل يك ماده از قانون محاسبات عمومی ممنوع است و نظر باینکه اسباب اشکال برای وزارت مالمیه بوده است و سبب تأخیر پرداخت حقوق ارباب حقوق شده است .

باینجه لایحه تقدیم شده است که اگر از تصویب مجلس بگذرد آسایش آنها بعمل خواهد آمد .

لايهه دیگری است که تقدیم میشود تقاضای اجازه پرداخت يك دوازدهم برای حقوق ادارات میشود که از مضیقه بیرون بیایند و بتوانند وظایف مرجوعه خود را انجام بدهند .

فوریت این لایحه را تقاضای کنم .

رئیس - لایحه اولی و دومی راجع بکمیسیون بودجه است .

لايهه سومى راجع بکمیسیون مالمیه است ولی لایحه چهارم را باید آقایان تکلیفش رامعین بفرمائید .

(يك نفر از نمایندگان - لایحه چهارم راجع به چیست ؟)

رئیس - لایحه چهارم راجع بان است که مستوری و شهریه بگیرها مستمر یا نشان در دعوض مالیات حساب نکنند گمان می‌کنم هم راجع به کمیسیون قوانین مالمیه است و هم راجع بکمیسیون بودجه

آقای آقا سید یعقوب .

(اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده خواستم همین فرمایش آقای رئیس را عرض کنم که چون دو جنبه دارد ممکن است بهر دو کمیسیون رجوع شود .

رئیس - مخالفی ندارد (گفته شد - خیر)

(لایحه تقدیمی اخیر بشرح آتی قرائت شد)

بتاریخ ۹ جوزا مقام محترم مجلس مقدس شورای ملی لازم دید توجه مخصوص و عاجل آقایان نمایندگان محترم را باین نکته جلب نماید که هر گاه اجازه پرداخت مخارج فوری و لازم بدون تأخیر پرداخته شود و محققاً دچار خسارات معتابهی خواهد گردید .

معاون وزارت مالمیه - از ادایه محل خود داده اند که متقاعد شده و رضایع خاطر آنها بعمل آمده است

قائم مقام الملك - باز هم عرض می‌کنم آنها بمجلس میرسند .

معاون وزارت مالمیه - بودجه تفسیر هذالسنه سیچقان بیل وزارت جنگ را تقدیم میکنم بودجه تفصیلی هذالسنه سیچقان بیل مستشار های مالمیه است که تقدیم میکنم .

دو برج از سال میگذرد هنوز جز پرداخت يك دوازدهم بودجه سند ماضیه اعتباری تصویب نشده است و وضعیت رزوبخامتمی رود وزارت مالمیه مجوزی برای پرداخت مخارج ثور و جوزا ندارد و امید این هم نیست که اعتبارات هذالسنه سیچقان بیل در مدت قلبی بتصویب برسد بنا بر این مقتضی است مواد پیشنهادی ذیل را بفقوریت تصویب فرمائید که بموقع اجرا گذاشته شود .

ماده اول مادام که اعتبارات بودجه سنه سیچقان بیل (۱۳۰۳) بتصویب مجلس شورای ملی نرسیده وزارت مالمیه مجاز خواهد بود مخارج فوری و ضروری وزارت خانهها و ادارات دولتی را بتناسب بودجه های مصوبه (۱۳۰۲) کارسازی دارد

ماده دوم - مخارجی که در بودجه پیشنهادی وزارت خانهها و ادارات دولتی برای هذالسنه سیچقان بیل منظور نشده باشد از این قانون استثناء خواهد بود

ماده سوم - پس از تصویب بودجه ها مبالغ پرداختی بموجب این قانون در مقابل اعتبارات مربوطه هر بودجه محسوب و منظور خواهد گردید .

رئیس الوزراء - رضا وزیر مالمیه : محمود مدبر الملك رئیس - تقاضای فوریت شده است نسبت بفقوریت مخالفی دارد یا ندارد؟ آقای حائری زاده

(اجازه)

حائری زاده - لایحه بودجه تقریباً يك شور بیشتر ندارد خودش وقتی که از کمیسیون بیرون آمد محتاج بشور ثانی نیست اگر فوریت بیشتری را تقاضا دارید این لایحه تا بطبع و توزیع نشود مانعیتوانیم نظریه خود را اظهار کنیم

خوب بود اگر فوریتش را بیل داشتید یکماه بیشتر این لایحه را تهیه کنید بیاورید چون مجلس مدت مدیدی است افتتاح شده و از بیکاری بیکهفته تعطیل داشت و من معتقد نیستم يك لایحه باین مهمی فی المجلس درش مذاکره بشود

معاون وزارت مالمیه - این لایحه مشتمل بر يك بودجه تفصیلی یا اجمالی نیست يك قسمت از بودجه ها تقدیم مجلس شده است و بقیه هم تدریجاً تقدیم میشود و سابقاً هم مجلس اجازه فرموده و تصویب فرموده است که وزارت مالمیه يك دوازدهم از ابیات برج حمل بپردازد نظر باینکه برای پرداخت برج تا بودجهها نگذشته است (البته وزارت مالمیه بدون تصویب مجلس نمی‌تواند چیزی بدهد)

چنانچه از برج حمل تا بحال دو ماه می‌گذرد نسبت بمخارج ضروریه ادارات که عدم پرداختی اسباب تأخیر و زحمت خواهد شد این است که تقاضای کنم اجازه بفرمائید يك دوازدهم را بپردازند تا این

کادارات بتوانند کارهایشان را ادامه بدهند. رئیس - مقصود آقای معاون اینست که در همین جلسه امروز مذاکره شود و تکلیفش معین شود ؟

یا اینکه يك شور بشود ؟ اگر مقصود يك شور است که تحصیل حاصل است . اگر فوریت قسم دیگری است باید بفرمائید تا تکلیفش معین شود .

معاون وزارت مالمیه - تقاضای فوریت بنده راجع بمذاکره در همین جلسه است .

رئیس - آقای حاج عزالمالك . (اجازه)

حاج عزالمالك - بنده موافقم .

رئیس - آقای عماد السلطنه . (اجازه)

عماد السلطنه - بنده با فوریتش مخالفم و با طرز فهم که نوشته شده است مخالفم اگر وزارت مالمیه باز لازمی بدانند که يك برج دیگر هم پرداخته شود ممکن است که يك ماده واحد پیشنهاد نمایند که برج ثور هم مطابق سال گذشته يك دوازدهم تصویب شود - موضوع حقوق را بنده موافقم و گمان می‌کنم که سایر آقایان هم موافق باشند و ضمناً بودجه تفصیلی خودشان را تقدیم مجلس نمایند الان در کمیسیون بودجه فقط يك بودجه تفصیلی بیشتر نیست آنچه بود چه وزارت خارجه است

بودجه وزارت مالمیه و سایر وزارت خانهها هنوز نرسیده بودجه وزارت جنگ هم حالا تقدیم مجلس شده است در عوض این کار بهتر است بودجه تفصیلی وزارت مالمیه را بدهند کمیسیون هم گمان میکنم تا آخرین برج موقوف شوند تصفیه به کنند برای این که در کمیسیون يك اشل و يك ترتیب مذاکره هست که بعد از این کمیسیون تصمیم گرفته بودجه هارا از آنرو بگذرانند و ممکن است بودجهها خیلی زود بگذرد معاون وزارت مالمیه باینکه بطور اجمال تقاضا شده است برای این است که پرداخت برج حمل مطابق میزانی بوده است که در برج حوت سنه گذشته پرداخته شده و برای برج آتیه هم بهمان نسبت خواهد بود . این مسئله خاطر مجلس محترم را کاملاً تأمین می‌کند که اضافه پرداخته نخواهد شد و آنچه پرداخته میشود عبارتست از معادل همان بودجه برج حوت سال گذشته و مخصوصاً نسبت مسائل ضروری و فوری بسا می‌شود که مخارجی از ابیات برج گذشته که ثور بوده است و هنوز اجازه پرداختش داده نشده معطل مانده است الان هم در در برج جوزا هستیم ممکن است تا بودجه تفصیلی بگذرد يك مخارجی بر بخوریم و در همه ماهه و هر چند روزی ممکن است برای اینکه بودجههای تفصیلی نگذشته است محتاج بيك چنین تقاضائی بشویم باین جهت است که اجمالاً

يك چنین تقاضائی شده بود چه های تعضیلی هم تقدیم شده است و بقیه هم تقدیم میشود البته کمیسیون بودجه هم کمال مراقت را دارند که این بودجهها زودتر بگذرد دولت هر روز محتاج بتکرار این قبیل تقاضاها نباشد .

رئیس - آقای اخگر مخالفند ؟

اخگر - بلی بنده با طرزیکه در این لایحه تگارش یافته است مخالفم برای اینکه دلیل می‌آورند .

که حالا اول برج جوزا است و هنوز بودجهها تصویب نشده است در صورتیکه همین امروز یکی از بودجههای تعضیلی را بمجلس تقدیم میکنند و موافق قانون اساسی باید سه ماه باخر سال قبل مانده بودجه های تفصیلی را تقدیم بکنند بنده نمیدانم چرا وزارت مالمیه قبل از اینکه سال تمام شود بودجهها را تدوین و حاضر نکرده است که کمیسیون بودجه هم زودتر شروع بکند و بودجهها را تمام کند و اگر باین ترتیب بگذرد ممکن است دو ماه سه ماه دیگر يك بودجه دیگر بیاورند باز اظهار کنند يك دوازدهم دو دوازدهم دیگر لازم است و تقاضای فوریت بکنند

رئیس - حاج عزالمالك (اجازه)

حاج عزالمالك - امروز دهم برج جوزا است و دو سه ماه باخر سال مانده مجلس شورای ملی متعقد نبوده است که مصلحت بودجه خودش را مطابق قانون که اظهار کردند تقدیم کنند .

مجلس نبوده است که تقدیم کند . البته آقایان تصدیق میفرمائید که بعضی مخارج ضروریست که اگر مجلس شورای ملی بموقع تصویب نکند عدم پرداخت آنها باعث عکس عایدات میشود تنها وزارت مالمیه نیست که اینجا مثل آورده شده است از ابیات مأمورین مالیات غیر مستقیم و غیره تنها مخارج ملکیتی نیست مخارج قشونی خودش مخارج قسمتی است که میدانیم اگر موقع حقوق سرباز را ندهند که قسمت عمده راجع بهماش یونسیه آنهاست آنوقت معلوم است حال سرباز خواهد بود .

باز هم وزارتخانههای دیگر را میشود مثل آورد مثل وزارت فوائد عامه اگر خرج راه آهن تبریز با بیله بازار پرداخت شود بموجب چه قانون وزارت مالمیه میتواند اجازه بدهد که سوخت این راه آهن را بپردازند ؟

این يك قبیل مخارجی است که حتمی و قطعی است و اگر ما اجازه ندهیم یا باید بگوئیم تمام ادارات تعطیل کند و همین طور بمانند یا اینکه ناچار برخلاف قانون این مخارج میشود که نباید همچو چیزی را اقرار کرد .

البته نباید بدون رای مجلس شورای ملی هیچ خرجی نکنند و

حالا که بنده این عرض را می‌کنم راه آهن حرکت میکند و سوخت هم مصرف میشود پس خوبست که ما بموقع رأی بدهیم و نگذاریم که بدون رأی مجلس شورای ملی يك مخارجی با جبارشود این پیشنهاد خوبی است برای اینکه حقوقها پرداخته میشود از روی سند ماضیه و آن مشاغل هم که حذف شده بفتح دولت ضبط میشود تا زمانی که بودجه جدید از مجلس بگذرد .

و خط آهن کجا چطور میشود قشون گرسنه میماند در قانون اساسی نوشته اند که بودجه باید ششماه باخر سال مانده اول میزان تقدیم مجلس شود که برای اول حمل از مجلس گذشته باشد میفرمایند مجلس بوده دولت که بوده است پس دولت خود بعد بودجه هایش را تهیه کرده باشد روزی که مجلس رسمی شد تمام بودجه ها را تقدیم مجلس شورای ملی کنند که آقایان نمایندگان بی کار نمانند و یک هفته تعطیل بکنیم و حقوقها پرداخته شود . آن يك دوازدهم که مجلس تصویب کرده و دیروز يك عده معلمین آمده بودند که هنوز حقوق حملشان داده نشده است سایر ادارات را من اطلاع دارم ولی معلمین شکایت میکردند که حقوق برج حمل را بما نداده و دولت سعی میکند که لایحه را از مجرای طبیعی خودش هم خارج کند و نگذارد که بکمسیون بودجه هم برود و در مجلس کور گورانه رأی بدهیم خوب بود دولت عوض این وقت خود را مصرف تهیه پول بکند و برج حمل را که مجلس تصویب کرده بپردازند بعد دوباره بیایند و تقاضای يك دوازدهم دیگ بکنند و بالاخره بنده با فوریتش کاملا مخالفم ر معتمد که برود بکمسیون و کمسیون هم اصلاحاتی در نظر لایحه در نظر بگیرد آن وقت بیاید در مجلس و موافقین رأی بدهند .

معتمد السلطنه (بنده با فوریتش مخالفم ولی با اصل موضوع لایحه موافقم اجازه میفرمائید)
رئیس - بفرمائید
معتمد السلطنه با اصل موضوع لایحه موافقم که يك دوازدهم یا دوازدهم اجازه برای مخارج برج تور و جوزا داده شود ولی با فوریت لایحه مخالفم برای این است که عقیده دارم این لایحه بکمسیون بودجه مراجعه بشود که دو آنجا مذاکرات و مطالعاتی بنمایند و برای جلسه آتی جزو دستور بشود .
رئیس - آقای مشاور اعظم (اجازه)

مشاور اعظم - بنده موافقم و گمان میکنم که باید با این پیشنهاد وزارت مالیه موافقت کرد دلیل این است که این تقاضائی که کرده اند در حدود بودجه مصوبه پارسال است و یقیناً در مجلس شورای ملی مطابق بودجه های دیگری رسیده است و مطالعه شده است نمایندگان نظر خاصی با تصویب بودجه سینه ماضیه ندارند و اگر نظریاتی باشد راجع بقسمتهای اضافی است بنا بر این دلیل ندارد که دولت را معطل بگذاریم و حواش او را انجام ندهیم و مناسب است که همین امروز این مسئله مطرح شود و آقایان نمایندگان موافقت خود را اظهار کنند که دولت کارهایش براه بیفتد و معطل نماند .
رئیس مذاکرات نسبت ب فوریت کافی است یا کافی نیست ؟
(بعضی از نمایندگان کافی است) جمعی دیگر کافی نیست)
حائری زاده - اجازه میفرمائید .
رئیس بفرمائید .
حائری زاده - اصلاً آقایان موافقین يك فرمایشاتی فرمودند که هیچ موقع نداشت میفرمایند چرخهای مملکت فلج میشود

اجازه در دست داشته باشد و در موقع خودش بپردازد و مسلم است نظر باینکه همیشه هم پول باندازه کفایت نبوده است از برای اینکه حقوق تمام وزارتخانهها را آتاپیردازند بعضی مخارج تأخیر شده ولی حتی الامکان رعایت میشود که آنچه پرداخته میشود از مخارج ضروری و فوریه اولیه باشد و پس از آن نسبت بسایر مخارج پرداخته شود بنابراین تقاضا میکنم نسبت با اجازه صدور یکدوازدهم اشکالی نشود برای اینکه مشکلات برای پرداخت مخارج خیلی فوری پیش نیاید و اسباب زحمت نشود در صورتی که بکمسیون برود و از شور بگذرد ممکن است چند روزی طول بکشد و مخارجی که امروز فوریتش مسلم است آنهم در عهده تأخیر بیفتد .

رئیس - چون چند نفر از آقایان اظهار میدارند که این پیشنهاد درست معلوم نشد چیست دوباره قرائت می شود که ملتفت بشوند .
(مجدداً بشرح سابق قرائت شد)
کفیل وزارت داخله بنده هیچ وجهی مخالفی در این پیشنهاد که کرده اند نمیتوانم تصور کنم که از چه راه است یکی از بهترین موافقی که مجلس شورای ملی میتواند سلطنت خودش را نسبت باصل و شرطیت محرز کند این موقع است که دولت خود سه راهی جهت نتواند يك مخارجی را که هنوز بودجه آن بمجلس شورای ملی نیامده است بپردازد بودجه تصویبی اینطور که اعتراض میکنند که چرا بمجلس نیامده است تصور میکنم در خارج اینطور گفته شود که در این موضوع يك غفلتهائی شده است . خیر غلظت نشده است . برای اینکه بودجه های که امسال تهیه میشود برخلاف بودجه های سینه گذشته است . بودجه های امسال باید تطبیق با قانون استخدام بشود . وقتی که تطبیق میشود با قانون البته برای وزارتخانهها يك اضافاتی منظور میشود و قتیکه اضافات منظور شد اینها جمع میشود و نسبت بمخارج يك سنگینی هائی در بودجه ملاحظه میشود این است که وزارت مالیه نمیتواند آنها را آتاپوریکه تقاضا کرده اند بودجه هایشان را منظم کرده اند .

بمجلس بیاورند و این جهت بر بودجه چندین دفعه نوشته میشود و وزارت مالیه می رود در هیئت دولت هم مطرح میشود چون توافق نظر حاصل نمیشود نتیجه میخوانند يك طوری باشد که وقتی مجلس میآید دیگر چنین اعتباراتی که علاوه بر عایدات مملکت باشد تقاضا نکنند باین جهت است که بودجه ها یکی بعد از دیگری تقدیم مجلس میشود نه اینکه غفلت شده باشد مثل اینکه یکی دو فقره تقدیم شده است و یکی دو فقره هم بوزارت مالیه فرستاده شده است مثلاً بودجه وزارت داخله بوزارت مالیه فرستاده شده است و عنقریب بمجلس خواهد آمد اما اینکه اینجا مینویسید اینها راجع بمواجب نیست که آقای حائری زاده میفرمایند حقوق برج حمل را در صورتیکه مجلس شورای ملی

یکدوازدهم تصویب نموده هنوز دولت نرسیده است جواب ایشان را آقای معاون وزارت مالیه فرموده اند که چون اول سال است وزارت مالیه بولی نبوده است که بتعویق کتبه ادارات را بپردازد از اینم بتعویق افتاد این پیشنهاد امروز فقط بمخارج ضروریست و بنده میتوانم در روز خارج خودم مثلی عرض کنم . ما یک روزی يك من و یک من و نیم نان هر نفری میبندیم عین آنرا بعد از بابت حقوق پلیس معسر میدارند . اگر امروز اجازه ندهند که پلیس نان داده شود البته این پلیس نسبت کار کند و وظیفه خود را انجام دهد . تقاضائی که شده است بعقیده بنده که شروع است و مجلس هم باید تصویب کند و اینکه میگویند باشد از برای جلسات دیگر بتعویق میافتد . . .

(بعضی از نمایندگان بطور هیجانی)
کلمه باید گدما است)
رئیس - آقای سردار معظم پیشنهاد فرمودید ولی بالفعل مذاکراتی که پیش راجع ب فوریت و عزم فوریت است است .
سردار معظم - یکی است .
رئیس - این پیشنهاد راجع باین مسئله نیست .
(پیشنهاد آقای سردار معظم بشرح آتی قرائت شد)
بنده پیشنهاد می کنم که پیشنهاد وزارت مالیه فقط شامل تور و جوزا شود عبدالحمید .
سردار معظم خراسانی - همه موافقت میکنند .
رئیس - این مربوط ب فوریت نیست .
آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو - بنده تصور میکنم آقایانی که اظهار کردند صلاح در این است بکمسیون بودجه برود از روی خیلی ملاحظات بود که بصره دولت هم تا می شد . در کمسیون بودجه که بندهم اقتضای عضویتش را دارم يك ملاحظاتی میدانم که چه بوده است و در اینچاهم در يك کمسیون بیاید تصور میکنم اقتضای کمسیون نتوانند رأی بدهند (گفته شد صحیح است)
وزارت مالیه لازم بود افلا اگر هیچ کدام بیش بینی نمیکرد وقتی که کمسیون بودجه بودجه تفضلی وزارت مالیه را میخواست راجع بسنوات پیش بدهد که يك قسمت کارهای کمسیون بودجه پیشرفت کرده باشد متأسفانه هر چه خواسته است کمتر موفق شده است باین که نتیجه بگیرد و وقتی که وارد در بودجه امسال میشود می بینم يك اصطلاح يك میلیون و خرده کسرات و با اصطلاح دیگر دو میلیون کسر است و باید معلوم کنند که چرا کسر است . این جا می گویند مخارج

که این لایحه تقدیم به همین امروز بکمسیون تقدیم شود و در تحت شور گذاشته شود در فاصله یکی دو روز بمجلس بیاید اشکالی ندارد مقصود دولت اینست که تسریع در عمل کاملاً بعمل آمده باشد .
رئیس - پس مراجعه میشود بکمسیون حالاهم برای همانها اعتبار میخوانند باینه و آیا صلاحیت داشته است یانه والا يك مخارجی بکنند بعد ما تصویب بکنیم بنده نمانم این چه صورتی پیدا میکند عجب ترین که برای تمام سال این اعتبار خواست . اند گویا معنایش اینست که هیچوقت بودجه هایشان را نخواهند آورد بنده عقیده ام البته انسان محل اشتباه است ان الانسان - محل النسیان .
نباید حمل کرد بر اینکه يك جملات و يك عباراتی که نوشته میشود اشتباه نیست . و البته هر چه جرات در مملکت اهمیتش زیادتر باشد و هر چه زیادتر بشود دلیل بر اهمیت مملکت است اینست که سؤال میکنم از کفیل وزارت داخله راجع بتوقیف روزنامه بیدار که چرا توقیف شده روزنامه اگر باید توقیف شود باید بموجب قانون توقیف شود و البته خودشان هم تصدیق میفرمایند باید مطابق قانون مطبوعات توقیف بشود .

البته بطور دلخواه نمیشود يك روزنامه را توقیف کرده اینست که بنده سؤال میکنم که اگر راست است توقیف شده چرا توقیف شده و بیشتر از این هم عرض نمیکنم .
کفیل وزارت داخله - بنده گمان نمیکنم در یکی از جلسات گذشته نسبت باهویت مطبوعات بقدری که باید عرض کرده ام همینقدر که آقایان معتمد باهویت مطبوعات هستند دولت هم معتمد است و يك دلیلش هم اینست که در بعضی از جرایم این روزها چیز هائی منتشر میشود که در واقع اگر دولت نظر تعقیب داشته باشد از نقطه نظر اجرای قانون هم میتواند آنها را توقیف بکند ولی البته در اینجا يك قدری مراعات تراکت میشود . (بعد از این هم بشود یا نشود نماند)
اما راجع بجریده بیدار سؤال فرمودند این مسئله بهیچوجه مربوط بنوشتهجات آن جریده نبوده است بنده آنطور که از نظرم استفسار کرده ام و اطلاع حاصل کردم این است که يك راپرتی میدهد که خلاصه آن را میخوانم حضورتان بخوانم و آن اینست که میگوید جریده بیدار در تاریخ نهم حوت هزار و سیصد و یک بدون اطلاع اداره انطباعات و برخلاف قانون مطبوعات امتیاز جریده خود را بمدر اقدام واگذار کرده است .
عرض کنم همانطور که آقایان مسبق هستند وقتی که امتیاز بکسی داده میشود برای اینست که آن شخص قبلاً باید بیاید در اینجا و صلاحیت خود را محرز کند و بعد مطابق قانون مطبوعات يك التزاماتی میدهد که روزنامه خودش را خودش اداره کند و مطابق قانون مطبوعات وقتی که بخواند

یکمدیری امتیازش را به کس دیگری واگذار کند . در تحت همان اصول و شرایط و قیود و التزاماتی که سپرده است بوزارتخانه باید وزارتخانه را متقاعد کند و امتیاز خودش را بکسی دیگر واگذار کند روزنامه بیدار هم در اینجا يك غفلتی کرده است در تاریخ نهم حوت بدون اینکه يك اطلاعی بوزارت معارف بدهد روزنامه خودش را واگذار کرده بود بمدر اقدام و توقیف شد بعد از آن باز بدون اینکه رعایت تراکت را بکنند مجدداً بمدر طوفان واگذار کرده بودند این مسئله کلاً اداری و بهیچوجه نظر سیاسی درش ملحوظ نبوده می توانند مراجعه کنند بوزارت علوم و اگر موافقت نظر در آنجا حاصل شد میتواند دوباره روزنامه خودش را اداره کنند .
دست غیب - متمسک شدند آقای کفیل که از روی قانون مطبوعات توقیف شده است سؤال دیگر بنده از ایشان اینست که آیا وزارت علوم نوشته است که مطابق قانون مطبوعات روزنامه بیدار باید توقیف بشود ؟
اگر نوشته است آنرا ارائه بدهند و اگر نوشته است وزارت داخله حق نداشتند برخلاف قانون بدون اینکه وزارت علوم بنویسد او را توقیف کنند و علاوه بر این بایستی بان شخص هم اخطار بکنند که این روزنامه را وقتی میتوانی امتیازش را بدیگری واگذار کنی و مدیریتش را وقتی میتوانی بدیگری واگذار کنی که با اطلاع وزارت معارف باشد و اینها هیچ کدام نشده بنده استدعا میکنم که بعد از این اینطور نکنند و همینطور در روزنامه بیدار عمل کنند .
کفیل وزارت داخله - اداره نظمی و امنیه یکی از وظایفشان اجرای قانون است بعلاوه وقتی که بیک نفر امتیازی داده شد بدست او يك ورقة چاپی داده می شود وزیر معارف هم آنرا امضاء میکند و یکی از موادش هم اینست :
ماده ۲ - بدون تصویب وزارت معارف داشت بنده موافق اینست که عرض کردم ایشان حق نداشتند بدون تصویب وزارت معارف امتیاز خود را بکسی دیگر واگذار کنند چون واگذار کرده است اینست که نظمی آقا میرزا علی کازرونی بنده هم سؤالی دارم .
رئیس - قبلاً اطلاع داده اند ؟
کازرونی - بلی اطلاع داده ام .
رئیس بفرمائید .
کازرونی - آقای میرزا حسین خان معتمد دیوان شکایت میکنند که از تاریخ چهاردهم رمضان تاهشتم شوال مرا در مجلس مره ۲۰ توقیف کرده اند بنده از وزیر داخله سؤال میکنم که توقیف ایشان از روی چه مأخذ و بر طبق چه قانونی بوده است .

کفیل وزارت داخله - عرض کنم که بنده خیلی تشکر میکنم از این که آقایان از نقطه نظرات قانونی جزئیات کارهای اداری را هم کاملاً در نظر گرفته و در مجلس سؤال میکنند البته چون حق دارند بنده اعتراض نمیکنم ولی بهتر این بود که قبلاً از وزارت خانه (اگر نظر موافقی هم بود) بپرسند که چرا اینکار را کرده اند .
وزارت خانه ها هر روز از این قبیل اعمال دارند ولی نه اینکه بدون قانون يك کاری بکنند بلکه موافق قانون و وظیفه اداری خودشان يك کار هائی میکنند . در این موضوع بخصوص بنده توضیحات آن دا در مجلس علنی حقیقه یکی از چیز هائی میدانم که مشوق بد اخلاقی اشخاص میشود که در ادارات دولتی عضویت دادند این است که بنده باین جهت لازم نماند که در مجلس علنی در این باب توضیح بدهم ولی برای اینکه ایشان اذیت کرده باشم و از برای اینکه رعایت قانون و حفظ قانون شده باشد خوبست حضرت آقای رئیس جلسه خصوصی تشکیل بدهند تا بنده اسناد و دلائل و مدارک باین مسئله را در آنجا ارائه داده و توضیح بدهم .
رئیس آقای کازرونی جوابی دارید ؟
آقا میرزا علی کازرونی - اولاً بنده گمان میکنم مجازات اداری حس و توقیف نباشد و در هر صورت اینکه میفرمائید کفیل مطالبی است و من باید در مجلس غیر علنی اظهار کنم یعنی آنجا علت را بیان کنم البته بنده مخالف نیستم و عقیده دارم اگر چنانچه ایشان مستوجب يك مجازاتی بوده اند (اما بر طبق قانون و بر طبق قوانین موضوعه) بایستی البته مجازات بشوند و وظیفه ما اینست که هیچ استثناء درباره هیچکس از اهالی مملکت قائل نشویم . بنده تقاضای آقای کفیل را هم نسبت بسهم خودم قبول می کنم و گمان می کنم سایر نمایندگان هم حاضر هستند که ایشان در جلسه خصوصی توضیحات خودشان را بدهند .
کفیل وزارت داخله - برای این که اشتباه نشود که برخلاف قانون توقیف شده است در مجلس علنی باید عرض کنم که برخلاف قانون نبوده است در مقابل عملیاتی که کرده است مراجعه بعدی العموم شده است و مدعی العموم توقیف کرده است تقریباً در ظرف این مدتی که در آنجا بوده است مشغول استتغافات بوده لذا استتغافات اولیه او تمام شده است حالا باید محاکمه بشود او هم برای این که از تحت محاکمه فرار کند متوسل میشود با آقایان البته بعد از توضیحاتی که در مجلس خصوصی عرض خواهیم کرد محاکمه او معلوم شد آقایان محترم خواهند دانست که بایه مجازات اوتا چقدر است .
رئیس - از آقای وزیر معارف هم سؤالی داشتند .
کفیل وزارت داخله - بطوری که در پروگرام وعده داده شده بود امروز لایحه

کفیل وزارت داخله - بنده هیچ وجهی مخالفی در این پیشنهاد که کرده اند نمیتوانم تصور کنم که از چه راه است یکی از بهترین موافقی که مجلس شورای ملی میتواند سلطنت خودش را نسبت باصل و شرطیت محرز کند این موقع است که دولت خود سه راهی جهت نتواند يك مخارجی را که هنوز بودجه آن بمجلس شورای ملی نیامده است بپردازد بودجه تصویبی اینطور که اعتراض میکنند که چرا بمجلس نیامده است تصور میکنم در خارج اینطور گفته شود که در این موضوع يك غفلتهائی شده است . خیر غلظت نشده است . برای اینکه بودجه های که امسال تهیه میشود برخلاف بودجه های سینه گذشته است . بودجه های امسال باید تطبیق با قانون استخدام بشود . وقتی که تطبیق میشود با قانون البته برای وزارتخانهها يك اضافاتی منظور میشود و قتیکه اضافات منظور شد اینها جمع میشود و نسبت بمخارج يك سنگینی هائی در بودجه ملاحظه میشود این است که وزارت مالیه نمیتواند آنها را آتاپوریکه تقاضا کرده اند بودجه هایشان را منظم کرده اند .
بمجلس بیاورند و این جهت بر بودجه چندین دفعه نوشته میشود و وزارت مالیه می رود در هیئت دولت هم مطرح میشود چون توافق نظر حاصل نمیشود نتیجه میخوانند يك طوری باشد که وقتی مجلس میآید دیگر چنین اعتباراتی که علاوه بر عایدات مملکت باشد تقاضا نکنند باین جهت است که بودجه ها یکی بعد از دیگری تقدیم مجلس میشود نه اینکه غفلت شده باشد مثل اینکه یکی دو فقره تقدیم شده است و یکی دو فقره هم بوزارت مالیه فرستاده شده است مثلاً بودجه وزارت داخله بوزارت مالیه فرستاده شده است و عنقریب بمجلس خواهد آمد اما اینکه اینجا مینویسید اینها راجع بمواجب نیست که آقای حائری زاده میفرمایند حقوق برج حمل را در صورتیکه مجلس شورای ملی

قانونی سجل احوال را تقدیم مجلس شورای ملی میکنم . . .

این لایحه با اینکه در مقدمه خیلی بطور ساده نوشته شده است محتوی تقریباً بیست و هفت ماده است و قبل از اینکه برود بکمیسیون خاطر آقایان را مسبوق کنیم که خیلی سهل الاجراست و از برای دولت گذشته از این که خیلی منافع دارد هیچ وجه ضرر و بوجه هم ندارد تقدیم میکنم رئیس - بکنجا باید مراجعه شود

مدرس بکمیسیون داخله دست غیب سئوالی از وزارت نواید عامه دارم اجازه میفرمایند؟ رئیس تکلیف این لایحه تمام بشود بعد آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب - بنده عقیده ام این است که بکمیسیون داخله مراجعه بشود برای اینکه مأمور اجرائش ببلدیه و نظمی است .

رئیس آقای سردار معظم (اجازه)

سردار معظم - بعقیده بنده یکی از لواجیحی است که باید شعب رجوع بشود تا در آنجا ابتداء در اصل لایحه یک تبادل نظری بشود و تصور میکنم که در خود شعب هم تصمیم گرفته شود که بکدام کمیسیون رجوع بشود چون یک قسمتش مربوط بکمیسیون داخله است یک قسمتش راجع بکمیسیون عدلیه است و جنبه مشترک دارد باید برود بشعب

(بعضی از نمایندگان صحیح است) رئیس - آقای اخگر (اجازه)

اخگر - بنده موافقم با آقای سردار معظم رئیس - عقیده آقای آقا سید یعقوب این بود که برود بکمیسیون داخله . آقا سید یعقوب - جواب آقای سردار

معظم را بریروز اینجا دادم حالا یک فرمایشاتی کردند که مخالف بود با این حرفها . . . (صدای زنگ . امر بسکوت) رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب که مراجعه شود به کمیسیون داخله آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند .

(عده قلیلی قیام نمودند) رئیس - تصویب نشد - نسبت به کمیسیونهای موجوده دیگر پیشنهاد نیست پس بالطبع میروید بشعب آقایان را از آقای وزیر معارف سئوالی دارید؟

داور - بلی رئیس - بفرمایند

داور - سؤال بنده راجع بود به مدرسه صنایع مستظرفه مدرسه صنایع مستظرفه در تحت ریاست آقای کمال الملک است که گمان میکنم تصدیق همه آقایان یکی از وجودهای نادر این مملکت است در این مملکت یک

خدماتی کرده که ما باید تقدیس کنیم در این اواخر شنیده ام که یک اشکالی برای شخص ایشان پیش آمده است و تصوری کنم همه آقایان نمایندگان موافق باشند که نباید گذاشت یک وجودی مثل آقای کمال الملک بعد از زحماتی که کشیده اند موجب تأثرشان فراهم بیاید خواستم به بینم که آقای وزیر معارف در این خصوص چه اقدامی کرده اند؟

وزیر معارف - با شرحی که آقای داور در مراتب علم و هنرهای کمال الملک بیان فرمودند بنده هم شخصاً هم از طرف وزارت معارف کاملاً موافق و همراه هستم البته همه آقایان میدانند که آقای کمال - الملك استعداد فطری خود را با چه زحمات و چه فداکاریهای با تمام مکتسبات عالیه آراسته اند و در این مدت چه زحماتی را متحمل شده اند تا این که این مدرسه

باین پایه حالیه رسیده (با فقدان وسایل لازم برای حفظ آن) البته این قبیل اشخاصیکه صاحب این هنر عالی هستند حساس می شوند اگر حساس نمی شدند از قلم ایشان این بدایع صنعت هم تراوش نمی کرد . در چند سال قبل بهمین ملاحظه یعنی برای حفظ مقام ایشان و اعتبار ایشان یک نفرانی صادر شده است که ایشان را معارف و وزارت صنایع مستظرفه کردند و چون اجرای این فرمان مخالفتی با قانون اداره معارف دارد از طرف مالیه یک مشکلاتی حقیقاً پیش آمد بنده برای رفع آن مشکلات در همین چند روز دوسه ماده الحاقیه قانون اداری وزارت معارف پیشنهاد خواهم کرد و البته اگر آقایان تصویب کردند رفع همه جور دلنگیهای ایشان میشود و مشغول کار خودشان خواهند شد.

رئیس - آقای داور (اجازه) داو - بنده تشکر می کنم از نظر موافقتی که آقای وزیر معارف فرمودند یک سئوال دیگری که بنده دارم راجع است بمعلمین . در مجلس چهارم قانون استخدام کشوری تصویب شد و در همان وقت مجلس یک قانون استخدامی از برای معلمین بوسیله کمیسیون مخصوص تعیین کرد این مسئله نشان میداد که نظر مجلس اینست که برای معلمین یک قانون استخدامی غیر از قانون استخدام کشوری باید تهیه کند .

با وجود اینکه این رویه و رفتار مجلس نشان میداد که قانون استخدام کشوری شامل معلمین نیست در وزارت معارف یک اشکالاتی از طرف وزارت مالیه در این موضوع شد و وزارت معارف هم ناچار شد که یک عده از معلمین را مشمول قانون استخدام کشوری بنماید و کترات کند و اسباب زحمت غالب معلمین از این حیث فراهم می شد بعد وقتی که مجلس متوجه شد مخصوصاً وقتی که دولت پروگرام خودش را ب مجلس تقدیم کرد در آن پروگرام نوشته بود (تهیه و تقدیم پیشنهاد

راجع بقانون استخدام معلمین) بنده تصور میکنم که جای هیچ شبهه نمی ماند . برای اینکه هم مجلس چهارم معلمین را از این قانون مستثنی کرده بود و هم دولت خودش تصور کرده بود که یک قانون استخدام جدا گانه برای معلمین باید وضع کرد .

در این صورت نباید همان اشکالات سابق را تعقیب کرد و معلمین را در زحمت انداخت با اینکه باز بنده می شنوم که اقداماتی شده و اسباب زحمت معلمین را فراهم می آورند می خواهم ببینم در این خصوص وزارت معارف چه نظر یاتی دارند و وزیر معارف همانطور که نماینده محترم اظهار فرمودند در موقع وضع قانون کشوری این مطالب خاطر نشان اغلب شده بود که برای معلمین باید یک قانون دیگری مدون شود و آن قانون هم تدوین شده است و تا دوسه روز دیگر تقدیم مجلس خواهد شد و آن مشکلاتی که ایشان متذکر شدند در اول سال پیش آمد و تقاضای کترات و غیره میشد و اسباب زحمت آقایان معلمین می شد ولی تا اندازه رفوع شد و حقوق برج حمل آنها هم تأدیه شده بدون اینکه مشکلی پیش بیاید .

سهام السلطان - بنده سئوالی از وزارت مالیه داشتم . رئیس - تذکر داده اید . سهام السلطان - بلی بلی . رئیس - بفرمایند . سهام السلطان - در چهار پنج ماه قبل که بنده در عراق بودم اداره مالیه برای اینکه مالیاتی از جهت مالیات غیر مستقیم بر عاید ایشان بیفزایند یک ترتیبی جدید معمول کرده بودند یعنی در هر روزی یک مقداری تریاک باندروال شده بهر قهوه خانه تقسیم میکردند . این تریاک را مأمورین مالیه هر روز صبح صبح میبندند به قهوه خانا و تحویل بقهوه چی میکنند پول آنرا همان قیمت معمولی از قهوه چیها میگیرند در صورتیکه تصدیق میفرمایند مخارج گذرانندگان در روز منحصر است بیک منبع جزئی که عایدشان بشود و این تریاک را که بآنها تحویل میشود چون چندان مصرفی ندارند میبخرند که یک مبلغی کسر بکنند و با شخص پرفروشنده پول آنرا بوزادت مالیه بدهند . همانوقت آنها آمدند شکایت کردند و من اظهاری کردم اداره مالیه متعذر به بعضی عذر باشد که چون وزارت مالیه تکلیف عایدات را خواسته مامم تکلیف عایدات این تریاک را تقسیم می کنیم این بود که آنها توسط بند یک شرحی بوزارت مالیه نوشتند و تقریباً چهار پنج ماه است که شکایاتی بوزارت مالیه شده است ولی نتیجه گرفته نشده است و الساعه هم این تریاک را بقهوه چیها تقسیم میکنند و این پول را میگیرند در صورتیکه گمان میکنم هیچ جای نظامنامه اداره تجدید و هیچ جای قانون این حق را بوزارت مالیه نداده است میخواستیم ببینم از روی چه عده این ترتیب جاری شده و بعد از این هم از این قبیل عملیات مالیه جلوگیری می کنند یا نه ؟

معروف و وزارت مالیه - مسئله تجدید تریاک بطور کلی فی نفسه یک امری است که خودش بخودی خود مشکلاتی تولید می کند زیرا جنس یک جنسی است قابل قاچاق و جلوگیری از قاچاق آهمه نهایت اشکال را دارد کلیه نظامات و مقرراتی که بنظر اداره میرسد در صدد است آنها را تدوین نمود و برای جلوگیری از قاچاق معمول دارد و وزارت مالیه هم فلسفه این را کاملاً در نظر دارد و مقصودشان این نخواهد بود که در جلوگیری از قاچاق نتیجه ازدیاد مصرف بشود بلکه مقصود تجدید و حتی الامکان کم کردن است ولی علی العجابه آن مقداری که مصرف میشود بطور قاچاق معلوم است که این در مقابل عوارضی است که بآن تعلق گرفته و این مسئله تعلق یک ضرری بدولت وارد می آورد و باید جلوگیری کرد و برای این قبیل چیزها و یک نظام نامه که برای این قبیل چیزها در وزارت مالیه معمول است یک عملیاتی می کنند گاهی اتفاق می افتد در ضمن عملیات چیزهایی بنظر میرسد که وزارت مالیه برای رفع قاچاق داشته است یک تدابیری دیگری نتیجه بدهد ولی در هر صورت منظور وزارت مالیه بطور کلی همین است که عرض می کنیم من جمله یکی این است که بطور کلی در ولایات مخصوصاً در دهان و قسبات بخصوص در قهوه خانه ها غالباً تریاک می که مصرف میشود آن تریاک قاچاق است .

معاون وزارت مالیه - مسئله تجدید تریاک بطور کلی فی نفسه یک امری است که خودش بخودی خود مشکلاتی تولید می کند زیرا جنس یک جنسی است قابل قاچاق و جلوگیری از قاچاق آهمه نهایت اشکال را دارد کلیه نظامات و مقرراتی که بنظر اداره میرسد در صدد است آنها را تدوین نمود و برای جلوگیری از قاچاق معمول دارد و وزارت مالیه هم فلسفه این را کاملاً در نظر دارد و مقصودشان این نخواهد بود که در جلوگیری از قاچاق نتیجه ازدیاد مصرف بشود بلکه مقصود تجدید و حتی الامکان کم کردن است ولی علی العجابه آن مقداری که مصرف میشود بطور قاچاق معلوم است که این در مقابل عوارضی است که بآن تعلق گرفته و این مسئله تعلق یک ضرری بدولت وارد می آورد و باید جلوگیری کرد و برای این قبیل چیزها و یک نظام نامه که برای این قبیل چیزها در وزارت مالیه معمول است یک عملیاتی می کنند گاهی اتفاق می افتد در ضمن عملیات چیزهایی بنظر میرسد که وزارت مالیه برای رفع قاچاق داشته است یک تدابیری دیگری نتیجه بدهد ولی در هر صورت منظور وزارت مالیه بطور کلی همین است که عرض می کنیم من جمله یکی این است که بطور کلی در ولایات مخصوصاً در دهان و قسبات بخصوص در قهوه خانه ها غالباً تریاک می که مصرف میشود آن تریاک قاچاق است .

و مأمورینی از طرف اداره برای این معین شده است که تریاک بدون باندروال در دست کسی نباشد مخصوصاً در قهوه خانا تفتیشات شده و تریاک بدون باندروال در آنجا زیاد دیده شده است و وزارت مالیه ناچار شده است که مآخذ کار را بدست بیاورد و بیشتر دیده شده است که مآخذ این کار خود قهوه چیها هستند .

خودشان عامل قاچاق هستند مأمورین مالیه بهتر دانسته اند که قهوه چی را مکلف بکنند تا تریاک بدون باندروال خودشان بیاورند در اداره باندروال کنند و بمصرف برسانند با اینکه معادل مقداری که میگویند در آن قهوه خانه مصرف می شود تقاضا کنند مأمورین مالیه تریاک با باندروال بآنها بدهند زیرا که در حال یک مقداری تریاک بدیختانه مصرف می شود حالا که مصرف میشود و ترتیب دیگری هم بمیان نیامده است که از میان برود ناچار باید سعی کرد که بقی باندروال مصرف نشود این کار در اغلب انقاط هم اجرا شده و پیشرفت هم کرده است و احضار آنهایی که در دست دارند توانسته اند مقداری از قاچاق را جلوگیری کنند منتهی این است قهوه چیها و کسانیکه بموجب تقاضای خودشان تریاک بآنها میدهند برای

که فرار کنند از این طریق که اتخاذ است و تریاک بدون باندروال مصرف کنند بک شکایت هائی میکنند و ممکن است این شکایات موارد عدیده هم در وزارت خانه داشته باشد و در اغلب موارد تعقیب شده است معلوم شده است اشکال را دارد کلیه نظامات و مقرراتی که بنظر اداره میرسد در صدد است آنها را تدوین نمود و برای جلوگیری از قاچاق معمول دارد و وزارت مالیه هم فلسفه این را کاملاً در نظر دارد و مقصودشان این نخواهد بود که در جلوگیری از قاچاق نتیجه ازدیاد مصرف بشود بلکه مقصود تجدید و حتی الامکان کم کردن است ولی علی العجابه آن مقداری که مصرف میشود بطور قاچاق معلوم است که این در مقابل عوارضی است که بآن تعلق گرفته و این مسئله تعلق یک ضرری بدولت وارد می آورد و باید جلوگیری کرد و برای این قبیل چیزها و یک نظام نامه که برای این قبیل چیزها در وزارت مالیه معمول است یک عملیاتی می کنند گاهی اتفاق می افتد در ضمن عملیات چیزهایی بنظر میرسد که وزارت مالیه برای رفع قاچاق داشته است یک تدابیری دیگری نتیجه بدهد ولی در هر صورت منظور وزارت مالیه بطور کلی همین است که عرض می کنیم من جمله یکی این است که بطور کلی در ولایات مخصوصاً در دهان و قسبات بخصوص در قهوه خانه ها غالباً تریاک می که مصرف میشود آن تریاک قاچاق است .

و مأمورینی از طرف اداره برای این معین شده است که تریاک بدون باندروال در دست کسی نباشد مخصوصاً در قهوه خانا تفتیشات شده و تریاک بدون باندروال در آنجا زیاد دیده شده است و وزارت مالیه ناچار شده است که مآخذ کار را بدست بیاورد و بیشتر دیده شده است که مآخذ این کار خود قهوه چیها هستند .

خودشان عامل قاچاق هستند مأمورین مالیه بهتر دانسته اند که قهوه چی را مکلف بکنند تا تریاک بدون باندروال خودشان بیاورند در اداره باندروال کنند و بمصرف برسانند با اینکه معادل مقداری که میگویند در آن قهوه خانه مصرف می شود تقاضا کنند مأمورین مالیه تریاک با باندروال بآنها بدهند زیرا که در حال یک مقداری تریاک بدیختانه مصرف می شود حالا که مصرف میشود و ترتیب دیگری هم بمیان نیامده است که از میان برود ناچار باید سعی کرد که بقی باندروال مصرف نشود این کار در اغلب انقاط هم اجرا شده و پیشرفت هم کرده است و احضار آنهایی که در دست دارند توانسته اند مقداری از قاچاق را جلوگیری کنند منتهی این است قهوه چیها و کسانیکه بموجب تقاضای خودشان تریاک بآنها میدهند برای

خانه مصرف کند شاید کسی در آنجا نبارد و اگر کسی رفت خودش تریاک داشته باشد بنده استدعا می کنم که چون بر خلاف نظامنامه است و یک تحمیلی است جلوگیری بفرمائید که بیش از این نسبت ب مردم تحمیل نشده باشد .

رئیس - گمان می کنم این تقاضائی که میفرمائید از حد و سؤال خارج است . سهام السلطان - مقصود جلوگیری است . معاون وزارت مالیه - بنده در ضمن عرایض خودم مخصوصاً متذکر شدم که تقمیلی بر قهوه چیها نشده است . یعنی وزارت مالیه و ادارات مالیه هیچ رضائی ندهند که از طرف مأمورین تحمیلی بقهوه چی ها بشود بلکه حتی الامکان و برخلاف قانون نشود و اگر اتفاقاً موردی پیش آمده است که قهوه چی بایک دلایلی فرض کرده اند .

که این مسئله تحمیل است و البته رعایت میشود تحمیل هم نشده و نخواهد شد . رئیس - آقای سردار معظم (اجازه) سردار معظم - بنده مخصوصاً برای عرض سؤال خودم اینجا آمده ام برای اینکه اخلاقاً پیدا بکنم که از نمایندگان دولت درخواست کنم که جواب را در پست تریبون بدهند - برای اینکه جواب آنجا شنیده نمیشود این سؤال بنده هم راجع بهمین مطلب است که یکی از فروغش را آقای سهام السلطان اظهار فرمودند در موقعی که قانون تجدید تریاک می گذشت نظر مقنن این بود که در ظرف هفت سال که مدت کافی شمرده می شد برای اخطار بمبتلایان باین بلیه که باز زیاد کردن مالیات متدرجاً کار را بجائی برسانند که بالاخره در انقضای مدت اعلان منع کشت و وزرع تریاک بشود مقصود اصلی مقنن این بوده و خیال می کنم که دولت ایران یک تقلبات بین المللی هم در این باب داشته باشد متدرجاً این اصل و نظر مقنن از بین رفته و مالیاتی که از تریاک گرفته میشود از نقطه نظر جلب یک عایدی است و پیدا کردن این عایدات برای تعدیل بودجه مملکت حالا بنده عرض می کنم که این مطلب مخالف تصمیم مقنن است کار ندارم ممکن است باین نظر هم موافق باشم پس باید این اصل را در روی یک پایه گذاشت که قابل تحمل برای مردم باشد و حتی الامکان مردم در ضمن تأدیه این مالیات در رفاه آسایش باشند

کسانی که در ولایات بوده اند مسبوق هستند (و این نکته را هم در بین عرض خودم تذکر می کنم بخواهم بدهم) که مقصود از سئوال و جواب نباید این باشد که مخصوصاً بهر قیمتی که باشد من مقصود خود را گفته باشم و در جواب هم بهر قیمتی که باشد بشنوم یعنی سیاه را سفید و سفید را سیاه کرده باشم خیر اینها یک درد های مملکتی است که باید مشترکاً حل بشود بنده بنمایند وزارت مالیه عرض می کنم در ولایات ایران از طرف مأمورین مالیات غیر مستقیم مأمورین تعیین شده تریاک خصوصاً ب مردم تعدیاتی گوناگون میشود و بالاخره این تعدیاتی که میشود جلب تنفر و جلب عدم اعتماد و عدم رضایت رانست بدولت مرکزی می کند در صورتی که مقتضی نیست و بعقیده بنده مادام که قوانین و نظامات جاریه که نام لزوم تفتیش حق میدهد به مفتشین که با مواجبهای بازنده تومان و هیجده تومان استخدام میشوند و اشخاصی نیستند که عاری و مبری باشند از اعمال واغراض مشخص بسا میشود که برای اعمال غرض بخانه اشخاص محترم وارد می شوند و بدست خودشان تریاک بی باندروال در آن خانه می گذارند برای این که برای صاحب خانه تولید اشکال نمایند و این راهم یقین دارم نه وزیر مالیه و نه معاون و نه مستشار مایل هستند که بنام قانون نسبت ب مردم این مملکت تعدیات و تجاوزاتی بشود بنده سئوالی که می خواستم بکنم و این مقدمه اش بود این است که آیا در صورتی که وزارت مالیه بقای این مالیات را لازم بداند (و بنده شخصاً عقیده دارم که ممکن است از محل دیگر این عایدات را پیدا کرد و ممکن است این مالیات را لغو کرد در صورتیکه وزارت مالیه نظر داشته باشد ب حفظ این مالیات آیا نظر ندارد که مالیات را از زمینیه که تریاک در آنجا بعمل می آید بگیرند ؟ این طریق خیلی آسان تر و ساده تر میشود و عواید دولت هم تقریباً نمیشود و مردم هم از یک سلسله تجاوزاتی که بنام قانون و نظامنامه بآنها تحمیل می شود خلاص میشوند سؤال بنده این است که آیا وزارت مالیه خیال کرده که این مالیات را تبدیل بکنند یا اینکه از زمینیه که در آن تریاک میکارند اخذ نماید یا خیر ؟ و آیا در این باب مطالباتی کرده اند یا نه ؟ و اگر کرده اند در چه موقع قانون راجع باین کار بمجلس تقدیم خواهند کرد . معاون وزارت مالیه قسمتی را که نماینده محترم در مشکلات و زحماتی که علی العجابه در نظر می آید و شنیده می شود اینها یک قسمت های مسلمی است که مکرر مذاکره شده است

روز چهارم صرف نظر از اینکه چه مقدار از آنها وارد است و چه مقدار از آنها بیشتر باعث شده است که طرز معامله در کشف قاچاق و جلوگیری از قاچاق اصلاً این قبیل چیزها را در بردارد بنده در این خصوص نمی توانم چیزی عرض کنم و البته نظر دولت و عمل دولت همیشه برای این بوده است که نظامات و مقررات دولتی کما بقبلی بعمل بیاید مشروط بر اینکه مردم همه راحت باشند مؤدیان مالیات و عوارض هم باشند و عواید هم آنطوریکه باید در صندوق ولت وارد شود این مسلم است و بهمین جهت است که اگر دقت به کنیم نسبت به مالیات تجدید و مخصوصاً تجدید تریاک مقررات و نظامنامهائی که دولت با ادارات مربوطه در نظر گرفته است زیاد تر است تا آن هائی که نسبت بسایر مالیاتها در نظر گرفته است و این که شنیده می شود بعضی مأمورین گاهی از اوقات سوء رفتار دارند و شاید وقوع هم پیدا کرده است که ب روند تریاک در خانه کسی بگذارند بعنوان اینکه قاچاق کشف کرده اند و از او جریمه بگیرند بنده منکر این مسئله نمی شوم که ممکن است یک موردی یک همچو چیزی واقع شده باشد ولی تذکر آن عرض می کنم نظر باینکه خود منم مأموریت در ولایات داشتم و نزدیک بودم و در عمل مشاهده می کردم که بسا اتفاق می افتد که این ها تشبثاتی است که مؤدیان مالیات می نمایند حالا می گذریم از این مطلب اصلاح این قضایا را چند چیز می کند آنها هم برور زمان من جمله نظاماتی که باید بموقع عمل بیاید و جزو عادات مردم شود یکی تکمیل انتظامات ادارات است . بدهییه است در ایران انتظامات آن طوریکه باید تکمیل نشده دیگری تهذیب اخلاق مردم است باین که فرار نکنند از انجام مقررات دولتی و عمل بکنند بآنچه که وجدان خودشان و قواعد مملکتی بآنها امر کرده است البته آتوق همه اینها درست خواهد شد و البته این شکایات هم خورده خورده تمام میشود و تخفیف پیدا می کند و مجلس محترم هم محتاج نمیشود باین جزئیات و تفتش را صرف کند و متوجه میشود در قسمت اصول مذاکره بکنند که یکی از آن اصول قسمتی است که اخیراً نماینده محترم فرمودند و آن مسئله طرز مالیات تریاک است مالیاتی که ب تریاک تعلق گرفته است البته از نقطه نظر همان فلسفه ایست که دولت و مجلس و مقنن در نظر داشته و می خواستند بوسیله این عادت مشغوم را از میان بردارند و خلقتی را راحت بکنند و هیچ هم نباید در نظر داشت که از این راه یک عوایدی وارد خزانه دولت بشود ولیکن یک قانونی وضع شده نظاماتی هم مقرر شده در همان قانون و

نظامات گفته شده که باین ترتیب سنواتی تدریجاً يك مبلغی عوارض بگیرند این شد يك مالیات والبته در انقضای مدت هم این امر تمام شده و مقصود مقنن حاصل شده باشد و تجدیدش هم شاید ضرورتی نداشته باشد بجهت این که مقصود اصلی مقنن این بوده است که از میان برداشته شود ولی علت این که تجدید شده است بمناسبت و موجباتی بوده است که هر کس اطلاع دارد می داند و دولت هم ناچار بوده است که این کار را بکند و همین عوارض را در ضمن عایدات ادامه بدهد این قسمت گذشته است اما اینکه چه کنیم نسبت بطرز اخذ این مالیات • طرز وضع مالیات برای تریاك صرف نظر از اینکه کلیه مالیاتها باید تدریجاً از درجات اولیه خودش يك مندرج و تکاملی راسیر کنند و راحت تر بشود بطوریکه در جاهای دیگر هم معمول است مخصوصاً برای مالیات تریاك باید يك تصمیمی اتخاذ کرد و این مشکلاتی که هر روز مهمل مذاکره است ما را بیشتر وادار می کند که درصدد باشیم حقیقتاً يك طریقه دیگری را اتخاذ بکنیم که ساده تر باشد برای اینکه هم بهتر این فلسفه را پیش برد وهم مادام که بکلی مقطوع و نقض نشده است آنچه دولت باید اخذ کند بیک طریق بهتری باشد و آن بنظر نماینده محترم شاید این باشد که مالیات تریاك برزراعت و کشت تریاك وضع بشود این بسیار فکر خوبی است بنده عرض نمیکنم که در وزارت مالیه این طریقه اتخاذ شده است لیکن اینهم یکی از شقوقی است که وزارت مالیه برای تریاك در نظر دارد شاید هم منتهی بشود به اینکه این شق را قبول بکند شاید هم حالاً منتهی و لازم نباشد که بنده عرض کنم مشکلاتی در این شق می بینم (بجهت اینکه هنوز ایجاد نشده است) ولی اجمالاً این است در این طریقه که امروز هستیم مشکلاتی هست که همه می دانیم و در این طریقه هم مشکلاتی موجود است از نقطه نظر اینکه مخصوصاً آن فلسفه که مجلس و مقنن و دولت در نظر داشتند آن از میان نمرود و چون نظر این بوده است که بالاخره بجائی برسد که تریاك را از میانه بردارند و استعمال تریاك از بین برود دولت تا با امروز يك تعهدات بین المللی نکرده است منتهی بر اینکه تریاك را تا چه حدی محدود بکند ولیکن امروزه يك ترتیبی در پیش است که باید دولت وارد بشود و يك تعهداتی را قبول بکند و بهمین جهت است که دولت هم پیش بینی می کند •

برای آتی هم از نقطه آن نظر وهم از نقطه نظر اینکه تدریجاً بتواند کشت و زرع را تبدیل کند بیک چیزهای دیگری که هم از جهت محصول نافع باشد وهم از جهت عایدات

برای دولت تفاوتی نداشته باشد و هم آن سم مهلك از میان برداشته شود و شاید آن قدر زمانی هم لازم نداشته باشیم و در موقعی که لوایحی که در وزارت مالیه تهیه شده است تقدیم مجلس میشود آنوقت در روی آن ممکن است مطالبی که لازم است ایراد بفرمایند •

رئیس- چون وقت گذشته است اگر اجازه میفرمائید جلسه ختم شود •

(جمعی از نمایندگان- صحیح است)

رئیس- بقیه سئوالات می ماند برای

جلسه بعد (خطاب بدست غیب) راجع بچه موضوع است؟ اگر راجع بقواید عامه است جلسه بعد تشریف می آورند •

کفیل وزارت قوائد عامه بنده برای جواب حاضر م •

معمد السلطنه- میخواستم استدعا کنم برای اینکه تکلیف این لایحه که امروز تقدیم شده معلوم شود از طرف مقام محترم ریاست امر بشود که کمیسیون بودجه امروز بطور فوق العاده تشکیل شود •

رئیس- این مطلب راجع بامر بنده نیست

راجع بقرارداد کمیسیون است جلسه آتی روز یکشنبه چهار قبل از ظهر دستور اعتبار نامهای آقایان: سیف الله خان اسکندری •

شیخ الرئیس - دشتی: ثانیاً پیشنهاد راجع بتفسیر نظامنامه داخلی • ثالثاً چند فقره پیشنهاد دیگری است که بمجلس رسیده است و قرائت نشده قرائت میشود •

تکلیفش معلوم می شود ، آقای آصف الممالک • (اجازه)

آصف الممالک - بنده راجع بهمان کمیسیون بودجه میخواستم عرض کنم که مقام ریاست فرمودند خودشان باید معین کنند. رئیس- آقای دست غیب

(اجازه)

دست غیب- بنده در دو موضوع عرض داشتم یکی آنکه خوب است روزهای مجلس را معین بفرمائید. برای اینکه کمیسیونها و شعب تکلیفشان معین بشود. و یکی هم راجع به پیشنهاد های سردار معظم راجع بنطق مشروح و مفصل آقایان نمایندگان که جزء دستور بود و حالا فرمودید که جزء دستور است استدعا میکنم آنرا هم جزء دستور قرار بدهید •

رئیس- خیلی خوب آنهم جزء دستور

می شود آقا جلسات مجلس بطور کلی معین شده آیا یکشنبه و سه شنبه و پنجشنبه است مگر اینکه برخلاف آن رأی داده شود.

(جمعی از نمایندگان- صحیح است)

مجلس یک ربع از ظهر گذشته ختم شد. رئیس مجلس شورای ملی مؤتمن الملک نشی- معظم السلطان